Historische Kring Eemnes

december 2008 jaargang 30, nr. 4

Verschijnt viermaal per jaar

Doel van de vereniging is bevordering van de kennis van- en de belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Eemnes, met aansluitend gebied, in het bijzonder.

Bestuur
Voorzitter:
C.A. Houwer, 035-5387984

Vice-voorzitter:
H.A. van Hees, Kerkstraat 15
3755 CK Eemnes, 035-5389849

Secretaris:
R.T. van der Schaaf, Hasselaarlaan 46
3755 AW Eemnes, 035-5386094

Penningmeester:
J. Frantsen, 035-5310442
HKE-Girorekening nr. 2080362
HKE-Rabobank nr. 315911425

Leden:
R. Ruizendaal, 035-5382945
M.T. van der Schaal-de Valk,
035-5317093
J.J. Smids, 035-5387572
J.J. van Wijk, 035-5314689

Redactie
Eindredacteur: Joop Smids
Opmaak: Hans van Gelder

Redactieadres/advertenties
Graanoogst 3, 3755 HN Eemnes,
035-5387572, jjsmids@casema.nl

Druk: Graficient Printmedia - Laren

Ledenadministratie
G.A.M. van Wijk-Blom, 035-5314689,
Raadhuislaan 39, 3755 HA Eemnes.

Lidmaatschap leden € 14,- p.j.,
incl. kwartaalblad, excl. verzendkosten.
Vrienden HKE minimaal € 15,- p.j.
Opzegging schriftelijk voor 1 december.
Losse nrs. € 4,- excl. verzendkosten

Internet HKE-actueel
www.historischekringeemnes.nl
info@historischekringeemnes.nl

Werkgroepen

Bebouwingsgeschiedenis:
R.T. v.d. Schaaf, 035-5386094

Beeld en Geluid:
J. Frantsen, 035-5310442

Beheer archief en voorwerpen:
J.J. Smids, 035-5387572

Bibliografie:
P. Kaarsgaren, 035-5386676

Foto's:
P. Scholte, 035-5387269

Genealogie:
H.A. van Hees, 035-5389849

Interviews:
H.A. van Hees, 035-5389849

Tentoonstelling:
M.T v. d. Schaal-de Valk, 035-5317093

Website:
W.A.M. de Witte, 035-5388130

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen is slechts toegestaan na toestemming van de redactie.

Inhoud

Oudheidkamer	179
Van de voorzitter	180
Ledenvergadering 26 maart 2009	182
Voortgang Klokkenplan Eemnes *(Foeke de Wolf)*	183
Kwartierstaat pater Wijnand van Wegen *(Henk van Hees)*	185
Interview met pater Wijnand van Wegen *(Wim Hilhorst)*	202
Opening tentoonstelling 75 jaar KPJ	212
Ernstig ongeval op Wakkerendijk 2 Juni 1927	215
Boekbespreking 'Pyramide van Austerlitz'	220
Gezocht: foto's melken en loonwerk op het land foto's van Barones Van Til	221
Boekbespreking 'Het Loosdrecht van toen'	222
Wie heeft er nog zo'n ouderwetse merklap?	222
Sabine	223
Inleveren kopij voor het volgend nummer	224

Oudejaarsborrel

VOOR HKE-LEDEN, ONZE ADVERTEERDERS EN ONZE SPONSORS

Zaterdag 27 december 2008 van 16.00-18.00 uur

Het bestuur van de Historische Kring Eemnes heeft het genoegen de Leden, Adverteerders en Sponsors van harte uit te nodigen voor een

'aangeklede' Oudejaarsborrel
in de Oudheidkamer.

Partners zijn ook van harte welkom! We kunnen elkaar dan nog eens ontmoeten en praten over het afgelopen jaar en de plannen voor de toekomst.

Het is tevens een goede gelegenheid om de tentoonstelling '75 jaar KPJ' te bewonderen.

Tentoonstellingen in de Oudheidkamer

75 jaar KPJ

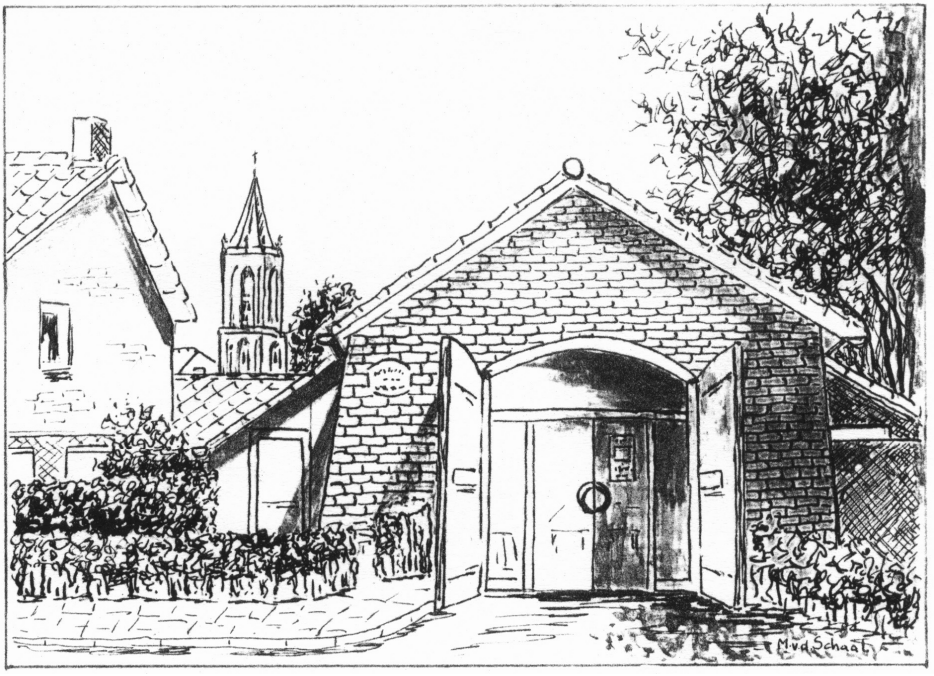

Oudheidkamer Eemnes
Raadhuislaan 2a
Telefoon 035 - 5382375

Geopend:
zaterdag van 14.00 - 16.00 uur
Toegang gratis

Van de Voorzitter

De bovenstaande foto is voor mij historie. Daar sta ik op het erf van onze woonboerderij aan de Wakkerendijk die we na 28 jaar zeer plezierig wonen in 2006 verlieten. Nu wonen we zeer tevreden op Dingenaarserf. De Historische Kring Eemnes heeft zich dit jaar weer op veel historische activiteiten ontplooid conform de doelstelling:
Bevordering van de kennis van en belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Eemnes en aansluitend gebied in het bijzonder.

Dit jaar hadden we drie prachtige tentoonstellingen: tot april 'Scholen in de Zuidbuurt', van april tot november 'De Fotografen van Agtmaal' en vanaf 8 november jongstleden de kleurige tentoonstelling '75 jaar KPJ'. De laatste is tot april volgend jaar te bezichtigen.
Onze negen werkgroepen hebben weer heel wat werk verzet. Wij manifesteerden ons met een kraam en Torenklimmen op Koninginnedag. Wij organiseerden de Open Monumentendag. Iedere zaterdagmiddag is onze Oudheidkamer van 14.00-16.00 uur open en ontvangen twee leden belangstellenden. Tijdens de voorjaars- en najaarsbijeenkomsten waren uitermate interessante sprekers. Enzovoort…

Al de HKE-activiteiten zijn mogelijk dank zij onze leden die ik hartelijk dank voor het warme hart dat zij met hun lidmaatschap de Historische Kring Eemnes toedragen! Van die leden zijn 45 als vrijwilliger betrokken bij activiteiten en ik vind dat wij ze allemaal eens in de schijwerpers moeten zetten door hun namen te vermelden. Het zijn:
Evert van Andel – Marijcke Beel – Bep de Boer – Richard Bon – Els Brouwer – Anneke den Dunnen – Jos Eggenkamp – Hans van Gelder – Wil Gommers – Jaap Groeneveld – Leonie de Groot – Sien van Hamersveld – Jan van Hamersveld – Ank Hanou-van Wijk – Ria Hilhorst-Hoogland – Piet Hilhorst – Wim Hilhorst – Bep Hoek – Gonny van Hofslot – Peter van Hofslot – Patricia Houwer – Nellie Kaarsgaren – Carla van der Kamp – Hans Kleinhoven – Bert Klein Nagelvoort – Marga.van Kleinwee – Désiré van Oostrum – Johan van Oostrum – Jan Out –

Emmy Peek – Piet Peek – Boudewijn Quint – Hein van Roij – Cees van Rijsdam – Huub van der Schaal – Peter Scholte – Gré Schotsman – An Smids – Kees van den Tweel – Carla de Vet – Harry van der Voort – Gerry Wiggerts – Willem de Witte – Marjolijn de Wolf – Bertie van Wijk – Wiebe van IJken.

Ook wil ik niet nalaten mijn zeven medebestuursleden:

Jaap Frantsen,
Henk van Hees,
Reinier Ruizendaal,
Rom van der Schaaf,
Mary van der Schaal,
Joop Smids en
Jan van Wijk

bedanken voor de plezierige en constructieve samenwerking in dit jaar!

Ook in 2008 was de Historische Kring Eemnes kerngezond wat mede geïllustreerd wordt door de groei van 740 naar 780 leden. Drie Eemnesser bedrijven mochten wij als nieuwe Sponsor welkom heten. Te weten: Aannemingsbedrijf ZVS Eemnes, Adrie Hoogland Vastgoed Onderhoud B.V. en Hotel De Witte Bergen. Wij zijn blij met hun maatschappelijke betrokkenheid bij de Historische Kring Eemnes.

Iedereen dank ik voor hun bijdrage en inzet in dit jaar en hoop dat wij ook in het volgend jaar op jullie mogen rekenen!

Eenieder wens ik fijne feestdagen en een in alle opzichten voorspoedig 2009 toe!

Hopelijk tot ziens op de HKE-Oudejaarsborrel op zaterdag 27 december aanstaande van 16.00-18.00 uur in onze Oudheidkamer!

Chris Houwer

De tien vrouwen van Soestdijk

Een boeiende HKE-ledenvergadering op donderdag 26 maart 2009

Op donderdag 26 maart 2009 is de HKE voorjaarsbijeenkomst in de Hilt. Van 20.00-20.45 uur de ledenvergadering waarin het bestuur verantwoording aflegt over het afgelopen jaar en instemming vraagt voor de plannen voor het komende jaar. Ook wordt dan op eigen verzoek afscheid genomen van het bestuurslid Mary van der Schaal. Mary is dan 17 jaar bestuurslid geweest!

Na een korte pauze 'treedt' van 21.00-22.15 uur Thera Coppens op met de gevisualiseerde lezing 'De tien vrouwen van Soestdijk'. Met opzet gebruiken we het woord 'optreden' want zij neemt in haar vakgebied een bijzondere plaats in.

Thera Coppens werd in 1947 in Amsterdam geboren, volgde daar een journalistieke opleiding bij de geïllustreerde Pers. Zij specialiseerde zich in artikelen en boeken over geschiedenis en kunst. Over historische-adellijke onderwerpen schreef zij meer dan tien boeken. Ook schreef zij veel kinderboeken, kindermusicals en kinderliedjes. Vanaf 1983 woont zij in Baarn en daar is ook haar Historisch Toerisme Bureau gevestigd.

Aan de dijk naar Soest nabij de Eem lag in de 17e eeuw een mooie boerenhofstede. In bijna 400 jaar groeide het huis uit tot een luisterrijk paleis met sierlijke witte zijvleugels omringd door stijlzuivere landschapstuinen. De eerste bewoner was een patriciersdochter die na 1672 haar plaats moest afstaan aan de eerste Oranjeprinses: Maria Stuart. De in 2004 overleden Prinses Juliana van Oranje Nassau was de laatste bewoonster van Paleis Soestdijk.

Met Thera Coppens zullen wij op 26 maart aanstaande een 'historische tocht' van zo'n vier eeuwen door Paleis Soestdijk maken!

U bent met familie en bekenden van harte uitgenodigd!

Voortgang ‘Klokkenplan Eemnes’

FOEKE DE WOLF

Zoals in het vorige Kwartaalbericht aangekondigd, zullen we u regelmatig informeren over de stand van zaken met betrekking tot het ‘Klokkenplan voor Eemnes’.

Vermeldenswaard is allereerst de op 5 mei georganiseerde ‘proefluiding’ van de twee 17e-eeuwse klokken in het Dikke Torentje. Hiervoor was een beroep gedaan op het ‘Utrechts Klokkenluiders Gilde’, dat ondermeer de klokken van de Domtoren luidt en op dit gebied zeer ervaren is. Het evenement werd bijgewoond door het College van B. en W. en zo’n 100 Eemnessers. Ook de pers toonde veel belangstelling. Radio 6FM en RTV-Utrecht maakten reportages en de hele avond was de proefluiding te zien op het tv-journaal van RTV-Utrecht. Voor menige oudere bezoeker was het een ontroerend moment toen de grote klok, na bijna 50 jaar te hebben gezwegen, haar sonore klanken weer liet horen: eerst alleen en vervolgens samen met de kleine klok.

Zoals verwacht, manifesteerden zich wel enige technische mankementen, maar onze grootste zorg bleek ongegrond: de eikenhouten klokkenstoel weerstond de door het luiden van de klokken veroorzaakte reactiekrachten. Enkele andere problemen vragen nog wel om een oplossing. De kleine klok hangt scheef en uit balans en luidt daardoor erg onregelmatig. De grote klok maakt tijdens het luiden schokkende bewegingen door speling in de lagers. Ook functioneren de in de vorige eeuw vernieuwde klepels niet naar behoren. Ze slingeren in vrijwel hetzelfde tempo als de klok, waardoor ze bij het opluiden pas na lange tijd de klok raken. Dit kan worden opgelost door de versleten lagers te vervangen door kogellagers en de luidklepels te vervangen door klepels met het juiste gewicht en de juiste lengte.

In juni 2008 stelde ik, op verzoek van wethouder Seure, een brief op waarin aan enkele gespecialiseerde firma's offerte werd gevraagd voor het uitvoeren van deze werkzaamheden. De offerteaanvragen werden echter pas in oktober verzonden, wat doet vermoeden dat in de BEL-organisatie de ambtelijke molens nog wat langzaam malen. Vlotter liep het met een verzoek aan de 'Stichting tot Behoud van het Torenuurwerk' om plannen uit te werken voor een restauratie van de uurwerken in het Dikke Torentje en de toren in Eemnes-Buiten. De stichting diende medio september al een bestek in voor de restauratie van het 17e-eeuwse uurwerk uit het Dikke Torentje. Op wens van B. en W. zal het een plaats krijgen in de hal van het nieuwe gemeentehuis. Voor dit project is aan drie firma's offerte gevraagd. Een bestek voor de restauratie van het uurwerk in Eemnes-Buiten wordt binnenkort verwacht. Het plan is om dit uurwerk weer in gebruik te nemen, nadat het is uitgerust met een elektrische opwindrichting en een voorziening waarmee het tweemaal per dag gelijk wordt gezet.

Door de sluiting van kerken komen regelmatig overtollige luidklokken beschikbaar, waarvoor een passende, nieuwe bestemming wordt gezocht. Langs deze weg proberen we een 'tweedehands' luidklok te vinden die kan dienen ter vervanging van de in 1943 geroofde kleinste klok in de toren van Eemnes-Buiten. Met een klok van ongeveer 600 kg zou het 18e-eeuwse tweegelui van vóór 1943 weer kunnen worden gereconstrueerd.

Natuurlijk zijn er nog wel enige hindernissen te nemen, alvorens de eerste resultaten van het klokkenplan zichtbaar en hoorbaar worden. Het betreft objecten die krachtens de Monumentenwet bescherming genieten en slechts mogen worden verplaatst of gewijzigd nadat daarvoor een vergunning is verleend. Ook zijn er nog wel enige vragen onbeantwoord ten aanzien van de financiering van het klokkenplan, maar waar een wil is, is een weg…

Wordt vervolgd

Kwartierstaat van pater Wijnand van Wegen

HENK VAN HEES

Het is ondertussen bij de Historische Kring Eemnes een goede gewoonte geworden om één keer per jaar een kwartierstaat te publiceren. Een kwartierstaat is een overzicht van alle voorouders van een bepaalde persoon. Om het niet al te onoverzichtelijk te maken, gaan we voor deze kwartierstaten niet zo ver terug in de tijd. Vanuit de gekozen persoon gaan we vier generaties terug zodat er een overzicht ontstaat van 30 voorouders.

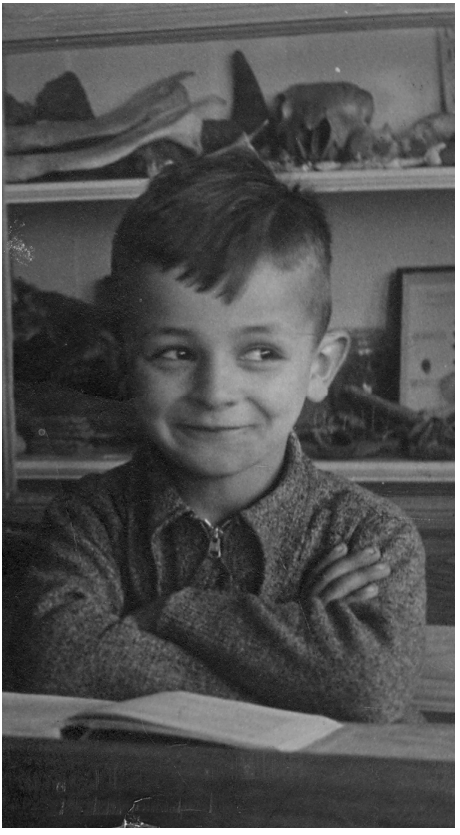

Wijnand van Wegen op circa 10-jarige leeftijd gefotografeerd op de Mariaschool in Eemnes. Foto circa 1944.

Deze keer gaat het om de kwartierstaat van pater Wijnand van Wegen, in Eemnes wel bekend. Er zijn enkele opvallende zaken bij zijn kwartierstaat. Naast een hoog Eemnes-gehalte valt op dat alle voorouders roomskatholiek zijn; niet zo verwonderlijk bij een pater. Daarnaast woonden de meeste voorouders in Eemnes-Binnen of naaste omgeving. Gaan we uit van de laatste generatie dan woonde Piet van Stoutenburg op Wakkerendijk 192, Jan Lakenman op Wakkerendijk 178, Gijsbert Stalenhoef op Wakkerendijk 200, Frans Makker op Wakkerendijk 238 en Dr. Mattheus Bell op Wakkerendijk 166. Wijnand van Wegen is zelf geboren op Wakkerendijk 196, een boerderij, die al sinds 1855 in de familie is. Opvallend is ook dat vrijwel alle voorvaderen boeren waren, uitgezonderd Dr. Mattheus Bell, bekend geneesheer in Eemnes.

Het verhaal van de voorouders van pater Wijnand van Wegen ziet er als volgt uit:

Cornelis Everts van Wegen (16)
~ Eemnes 27-07-1784, † Eemnes 11-11-1841
(zoon van Evert Daamen van Wegen en Oetje Franse Makker) tr. Eemnes - Buiten 29-10-1809:

Woutertje van Klarenbeek (17)
~ Eemnes 17-06-1787, † Eemnes 18-09-1847
(dochter van Hendrik Janse van Klarenbeek en Maria Cornelisse van 't Klooster)

Cornelis Van Wegen (8)
* Eemnes 01-09-1819
† Eemnes 11-08-1900

tr. Eemnes

Peter Aarts van Stoutenburg (18)
* Eemnes 01-02-1787, † Eemnes 13-03-1835
(zoon van Aart Pieterse Stoutenburg en Petronella Hoefsloot) tr. Eemnes-Buiten 29-10-1809:

Wilmpje Harder (19)
* Eemnes 19-01-1785, † Eemnes 21-03-1846
(dochter van Rijck Isaacs Harder en Aaltje Tijken)

Jannetje Stoutenburg (9)
* Eemnes 26-02-1826
† Eemnes 17-12-1865

12-06-1855

Cornelis van Wegen (4)
* Eemnes 21-07-1856
† Eemnes 06-09-1941

tr. Eemnes

Cornelis van Beijeren (20)
~ Buitenveldert 26-03-1755, † Nwer-Amstel 08-06-1816
(Zoon van Pieter Roelen van Beijeren en Cornelia Joosten) tr. Nieuwer-Amstel 04-07-1802:

Evertje Tijken (21)
~ Eemnes 24-01-1767, † Rietwijkeroord 06-01-1820
(dochter van Paulus Tijken en Marritje Jans Beijer)

Paulus Van Beijeren (10)
* Rietwijkeroord
14-04-1807
† Eemnes 18-04-1869

tr. Eemnes

Joannes Janse Lakenman (22)
* Eemnes 13-03-1762, † Eemnes 31-07-1817
(zoon van Joannes Janse Lakenman en Antonia Peters Hoogeboom) tr.: Eemnes 02-11-1807:

Cornelia Jans Brouwer (23)
~ Baarn 21-01-1779, † Eemnes 11-04-1842
(dochter van Jan Teunisse Brouwer en Johanna Harmense Kerkhof)

Jannetje Lakeman (11)
* Eemnes 18-10-1817
† Eemnes 07-02-1890

06-05-1843

Barbara van Beijeren (5)
* Eemnes 30-08-1853
† Eemnes 28-09-1910

18-04-1882

Jacobus Everardus van Wegen (2)
geb. Eemnes 09-06-1888; overl. Eemnes 04-01-1964

tr. Eemnes

Wijnandus Albertus
geb. Eemnes

Pieter Manusz Gieskens (24)
~ Laren 02-09-1771, † Eemnes 27-09-1817
(zoon van Harmanus Gieskens en Marritje Wijgertse Bus) tr. Laren 14-04-1799:

Gerritje Japikse de Groot (25)
~ Laren 05-02-1776, † Eemnes 22-11-1830
(dochter van Jacob Anxen de Groot en Aaltje Hendriks van den Brink)

Gijsbert Stalenhoef (26)
~ Eemnes 14-01-1781, † Eemnes 07-01-1848
(zoon van Gijsbert Isaaks Stalenhoef en Maria Gerrebrechts van 't Klooster) tr. Eemnes 14-11-1813:

Geertruijda Bon (27)
~ Baarn 24-01-1793, † Eemnes 10-12-1876
(dochter van Jacob Bon en Jannetje Cornelisse Steenbeek)

Frans Makker (28)
~ Blaricum 24-08-1782, † Eemnes 02-01-1853
(zoon van Elbert Franse Makker en Marritje Heerschop) tr. Eemnes 27-01-1817:

Geertrui Ruiter (29)
~Eemnes 19-10-1787, † Eemnes 12-08-1869
(dochter van Jacob Rutgers Ruiter en Petronella Hendriks Hoefsloot)

Mattheus Bell (30)
~Utrecht 25-12-1784, † Eemnes 27-11-1856
(zoon van Jakobus Bell en Antonia Elsendoorn)
tr. Utrecht 05-08-1809:

Maria Antonia van den Born (31)
* Utrecht 1788, † Eemnes 02-12-1851
(dochter van Theodorus van den Born en Joanna Wintershoven)

Wijgert Gieskens (12)
* Eemnes 04-04-1817
† Eemnes 20-07-1900

tr. Eemnes 12-04-1853

Marritje Stalenhoef (13)
* Eemnes 21-09-1824
† Eemnes 02-02-1914

Elbert Makker (14)
* Eemnes 17-08-1818
† Eemnes 21-06-1892

tr. Eemnes 30-06-1852

Josina Maria Bell (15)
* Eemnes 22-10-1824
† Eemnes 20-09-1892

Gijsbert Gieskens (6)
* Eemnes 13-05-1854
† Eemnes 22-02-1908

tr. Eemnes 17-11-1885

Geertruida Barbara Makker (7)
* Eemnes 15-10-1855
† Eemnes 16-12-1932

Josina Maria Gieskens (3)
geb. Eemnes 05-11-1892; overl. Soestdijk 10-08-1977

21-02-1919

van Wegen (1)
11-05-1934

(1) Wijnandus Albertus van Wegen (geb. 1934)

Wijnand van Wegen werd geboren in de oude familieboerderij op Wakkerendijk 196. Vanaf zijn 14e jaar volgde hij de opleiding tot priester-missionaris o.a. bij de Oblaten van Franciscus van Sales te Beek en Donk. In 1961 werd hij priester gewijd en in 1963 vertrok hij als missionaris naar Zuid-Afrika, naar het gebied tegen de grens met Namibië. In 1968 kreeg hij de verantwoordelijkheid voor de missiepost van Friersdale. Hij bleef daar werkzaam tot 1998 toen hij om gezondheidsredenen moest stoppen en terugkeerde naar Nederland. Sindsdien woont hij in Huizen en assisteert in de pastorale zorg in de regio.

Wij gedenken in dankbaarheid

JOSINA MARIA GIESKENS

weduwe van

Jacobus Everardus van Wegen

Zij werd geboren op 5 november 1892 en overleed, voorzien van de H.H. Sacramenten der Zieken, te Soestdijk op 10 augustus 1977.

Zij was een vrouw van een sterk en nuchter geloof, die in alle eenvoud vertrouwde op al wat de Heer gezegd en beloofd heeft. Daardoor was de dood voor haar geen verschrikking. Haar grootste geluk was haar gezin en intens dankbaar was zij voor de wederliefde die zij van haar kinderen ontving. Dat zij twee van haar kinderen aan de dienst van God mocht afstaan was voor haar, naast gepaste trots, 'n bevestiging van haar geloof. Bij alle verdrietige weemoed om haar heengaan zijn wij dankbaar voor zulk 'n voorbeeldige moeder. Haar geloof, haar zorgzaamheid en haar goedheid moeten in ons voortleven want niemand leeft voor zichzelf en niemand sterft voor zichzelf; wij leven en sterven voor God onze Heer. Aan Hem behoren wij toe.

Dat zij in vrede ruste!

†

Gedenk in het H. Misoffer en uw gebeden

Jacobus Everardus v. Wegen

echtgenoot van

Josina Maria Gieskens

Geboren 9 juni 1888 te Eemnes. Voorzien van de H. H. Sacramenten der zieken overleden 4 jan. 1964 te Eemnes. De Uitvaart en begrafenis had plaats 8 jan. te Eemnes.

Een goede vader is heengegaan. Gij zijt bedroefd zulk een vader verloren te hebben, maar verheugt U zulk een vader gehad te hebben.
In een werkzaam leven zwoegde hij voor zijn groot gezin. Hoeveel zorgen zal hij gehad hebben. Vol vertrouwen op Gods Voorzienigheid, bijgestaan door moeder en kinderen ging hij voort. Gelukkig voelde hij zich, dat een dochter en een zoon speciaal voor God mochten werken.
Met voldoening en dankbaarheid kon hij op de oude dag neerzien op de gezinnen, waarvan hij de stamvader is.
Zijn dierbare echtgenote, kinderen en kleinkinderen zullen hem zeker niet vergeten en in hun gebeden gedenken. Vele eucharistise offers opgedragen ten Noorden of ten Zuiden van de evenaar zullen aan God worden aangeboden als hulde en dank en als kwijtschelding van de straffen.

Onze Vader – Wees gegroet

Heer geef hem de eeuwige rust
en het eeuwige licht verlichte hem
Dat hij ruste in vrede.

(2) Jacobus Everardus van Wegen (1888-1964) trouwt in 1919 met
(3) Josina Maria Gieskens (1892-1977)

Jaap van Wegen werd Jaap van Kesie Karel genoemd. Hij had een boerenbedrijf op de familieboerderij Wakkerendijk 196. In

Cornelis van Wegen (1856-1941) met drie kleinkinderen o.a. kleinzoon Bertus (1932-1951 bij het paard en kleinzoon Wijnand (geb. 1934) op de voorgrond.

Wijnand van Wegen als neomist op de foto voor het ouderlijk huis Wakkerendijk 196 op 6 augustus 1961. Links moeder Sientje Gieskens (1892-1977), midden pater Wijnand van Wegen en rechts vader Jaap van Wegen (1888-1964).

Rechts boven:
Trouwfoto van Josina Maria Gieskens (1892-1977) en Jacobus Everardus van Wegen (1888-1964), gemaakt op 21 februari 1919.

Rechts onder:
Cornelis van Wegen (1856-1941) , nr. 4 in het overzicht.

†

Gedenk in uw gebeden de ziel van Zaliger

Cornelis van Wegen Cz.

weduwnaar van

Barbara van Beijeren

lid van de Derde Orde v. d. H. Franciscus, geboren te Eemnes den 21 Juli 1856, voorzien van de H. H. Sacramenten der Stervenden overleden den 6 September 1941 en begraven den 10 September d.a.v. op het R. K. Kerkhof te Eemnes.

Hij was een man, die in den vromen eenvoud des harten zijn tijdelijk leven leefde om het eeuwige te verwerven. Godsvrucht en oprechtheid van levenswandel van den morgen tot den avond een lang leven door in beoefening gebracht, dàt is het, wat de volle hoop rechtvaardigt op de rijke beloften, die Gods Zoon heeft gedaan aan degenen, die Hem in trouwe plichtsvervulling dienen. IJdelheid blijft ijdelheid, godsvrucht blijft eeuwig: dàt is de levenswet voor iederen mensch, dat is het ook, wat deze overledene heeft beseft en als richtsnoer heeft gevolgd voor heel zijn lange leven. God beloone zijn trouwen dienaar met de Kroon van het eeuwige leven.

Onze Vader – Wees gegroet

R. I. P.

Bid voor de ziel van zaliger

Barbara van Beijeren

echtgenoote van

CORNELIS VAN WEGEN,

overleden den 27 September 1910 te Eemnes na voorzien te zijn van de H.H. Sacramenten in den ouderdom van ruim 56 jaren en begraven den 1 October d.a.v. op het R. K. kerkhof aldaar.

Zij was oprecht en vroom, vreesde God en week af van het kwaad. Job I.

En nu, Heer, doe met mij naar uwen wil, en gebied dat mijne ziel in vrede worde opgenomen, want het is mij dienstiger te sterven dan te leven. Tobias III, 6.

Nu zijt gij wel bedroefd, maar eenmaal zal ik u wederzien, dan zal uw hart blijde zijn en niemand zal u van uw vreugde berooven. Joan. XVI, 22.

Ik bid U, Heer mijn God, kom mij te hulp. Gij mijne kinderen, vergeet de zorgen uwer moeder niet en dient den Heer al de dagen uws levens en bidt voor mij.

G E B E D.

Wij bidden U, o God, verleen aan uwe dienares Barbara vergiffenis van hare zonden en zwakheden, en laat haar deel hebben in het geluk der uitverkorenen. Dit smeeken wij U door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Bid voor de ziel van zaliger

GIJSBERTUS GIESKENS

echtgenoot van

GEERTJE MAKKER,

geboren te Eemnes den 13 Mei 1854, door een noodlottig toeval aldaar overleden den 22 Februari 1908 en begraven op het R. K. kerkhof den 26sten daaraanvolgende.

Indien ook de rechtvaardige voor zijn tijd door den dood wordt weggerukt, zal hij in rust zijn. Sap. IV, 7.

De zielen der rechtvaardigen zijn in de hand van God, en de kwelling des doods zal hen niet treffen. Voor de oogen der dwazen schenen zij te vergaan, en hun uiteinde scheen een ramp te zijn, en hun scheiden van ons een ondergang; doch zij zijn in vrede; en hebben zij ook in de oogen der menschen pijnen geleden, zoo is nogthans hunne hoop met onsterfelijkheid vervuld. Zij zijn een weinig gekweld geweest maar zullen er veel goeds voor genieten; want God heeft ze beproefd, en hen zijner waardig bevonden. Sap. III, 1-5.

Echtgenoote! verdraag de beproeving van God, neem bereidwillig aan wat u overkomt; betrouw op God, Hij zal uw steun zijn. De Heer zal wees en weduwe beschermen. En gij, mijne kinderen, houdt uwe moeder in eere al de dagen haars levens, en bidt voor mij. Tob. IV, 3, ad Rom. XV.

Zoet Hart van Maria wees mijn heil.

[300 dagen aflaat].

Dat hij ruste in vrede.

Gedenk in uwe gebeden de Ziel van Zaliger

Geertruida Barbara Makker

Weduwe van

Gijsbertus Gieskens

Lid v. d. 3de Orde van den H. Franciscus

Geboren te Eemnes den 15 Oct. 1855, na een met voorbeeldig geduld gedragen lijden overleden den 16 December 1932 na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der Stervenden en den 20 Dec. d. a. v. begraven op het R. K. Kerkhof te Eemnes.

Omdat zij aan God behaagde, moest zij door bezoekingen beproefd worden.

Haar gansche leven was vol godsvrucht en zachtmoedigheid, bewonderenswaardig was haar gelatenheid in de smart.

Ieder die haar kende, werd getroffen door haar standvastig geduld in dagen van druk en lijden, door haar volkomen berusting in Gods aanbiddelijken Wil en door haar vast vertrouwen in de liefde van den gekruisigden Verlosser.

Zalig zijn Zij, die geduldig lijden, rechtvaardig denken en zich aan den Wil des Heeren onderwerpen. Op hun sterfdag zullen zij gezegend worden en de beproeving zal in vreugde veranderen.

ONZE VADER — WEES GEGROET

R. I. P.

1938 liet hij voor zijn oude boerderij een nieuw pand bouwen waarna het oude huis in 1940 is afgebroken. Deze boerderij is later overgenomen door zijn zoon Cornelis en wordt tegenwoordig gerund door zijn kleinzoon Nico van Wegen.
Uit het huwelijk met Sientje Gieskens zijn 15 kinderen geboren: 8 dochters en 7 zonen. Dochter Truus (geb. 1920) werd kloosterlinge onder de naam Zr Mariëlla en zoon Wijnand werd priester.

(4) **Cornelis van Wegen** (1856-1941) trouwt in 1882 met
(5) **Barbara van Beijeren** (1853-1910)

Kees van Wegen woonde na zijn huwelijk tot ca. 1900 op de boerderij Wakkerendijk 200. Daarna nam hij het boerenbedrijf van zijn vader over op Wakkerendijk 196. Kees werd ook wel de kolenboer genoemd. Uit zijn huwelijk met Barbara van Beijeren zijn tien kinderen geboren.

Barbara van Beijeren (1854-1910) getrouwd met Cornelis van Wegen, nr. 5 in het overzicht.

(6) **Gijsbert Gieskens** (1854-1908) trouwt in 1885 met
(7) **Geertruida Barbara Makker** (1855-1932)

Gijs Gieskens was boer op boerderij Branderf op Wakkerendijk 228. Nadat ze in 1890 dit pand gekocht hadden, was hij daar met zijn ouders en zijn gezin komen wonen. In 1903/1904 werd het pand echt verbouwd tot boerderij, toen er een stal achter kwam. Gijs was koopman en boer. Hij leed aan toevallen. Op 22 februari 1908 is dat hem fataal geworden. Op het land achter zijn boerderij was hij bezig sparretjes uit de grond te halen. Hierbij kreeg hij een toeval, raakte in de sloot en verdronk. Uit zijn huwelijk met Geertje Makker zijn vier kinderen geboren: drie zonen en een dochter Sientje.

(8) **Cornelis van Wegen** (1819-1900) trouwt in 1855 met
(9) **Jannetje Stoutenburg** (1826-1865)

Cornelis van Wegen kwam na zijn huwelijk in 1855 op de boerderij Wakkeren-

dijk 196, die toen in bezit was van zijn zwager Evert Smorenburg. Zijn vrouw Jannetje Stoutenburg was er één van een drieling. Ze had een drielingzus Gijsje en een drielingbroer Toon. Uit het huwelijk van Cornelis en Jannetje zijn vier zonen en twee dochters geboren. Na de dood van Jannetje in 1865 hertrouwde Cornelis met Mietje Fokken (1820-1876).

Gedenk in uwe gebeden en bij de H. Offerande aan de Ziel van zaliger

Jannetje Stoutenburg,

Huisvrouw van

CORNELIS VAN WEGEN,

overleden te Eemnes den 17 *December* 1865, *in den ouderdom van* 39 *jaren en bijna* 10 *maanden, en den* 21 *daaraanvolgend begraven op het R.-K. kerkhof aldaar.*

God zeide tot de vrouw: Ik zal u vele smarten toevoegen, als gij zult zwanger worden; met smarte zult gij kinderen baren.
B. der Schepping 3 : 16.

Gij, o Heer! zijt mijne toevlugt, mijne hoop, U beveel ik mijne hoop, U beveel ik al mijne wederwaardigheden en mijne angsten; wijl mij, buiten U, niemand anders redden kan.
Thom. a Kempis, 4 : 13.

Gij (mijn man) hebt nu wel droefheid, maar ik zal u wederzien; en uw hart zal zich verblijden. Joës 16 : 22.

Welaan dan, mijne Kinderen! luistert naar uwen vader, dient den Heer in waarheid, en zoekt te doen wat Hem behagelijk is. Tobias 14 : 10.

Laat ons bidden:

Onze Vader. — Wees gegroet.

ZIJ RUSTE IN VREDE!

Hilversum. Druk van Joh. Geradts en Comp.

(10) Paulus van Beijeren (1807-1869) trouwt in 1843 met
(11) Jannetje Lakeman (1817-1890)

Paulus werd geboren in Rietwijkeroord (Heemstede) en gedoopt te Buitenveldert. Zijn vader stierf in 1816 en zijn moeder in 1820 zodat hij met 13 jaar wees was. Hij is liefderijk opgenomen in het gezin van Ruth Tijken in Blaricum. Ruth was een broer van zijn moeder. Een andere broer was Arie Tijken, woonachtig op de boerderij Meentweg 19 in Eemnes. Arie was getrouwd met Cornelia Brouwer en deze Cornelia was de weduwe van Jan Lakeman. De jongste dochter uit hun huwelijk was Jannetje Lakeman. Ze werd geboren in 1817, bijna drie maanden na het overlijden van haar vader. Via haar stiefvader Arie Tijken kwam ze in contact met Paul van Beijeren; het klikte en in 1843 trouwde het paar. Paul en Jannetje namen de boerderij van oom Arie Tijken op Meentweg 19 over. Paul zat tot zijn dood in het kerkbestuur van de RK Nicolaasparochie in Eemnes. Hij was de eerste kerkmeester van de nieuwe kerk, gebouwd in 1845. Jannetje Lakeman had gehoorproblemen; op haar oude dag had ze een grote hoorn, waarin je moest praten om met haar contact te hebben. Paulus en Jannetje kregen 5 dochters en 4 zonen, die allen volwassen zijn geworden.

(12) Wijgert (Wijnand) Gieskens (1817-1890) trouwt in 1853 met
(13) Marritje Stalenhoef (1824-1914)

Toen Wijnand Gieskens vijf maanden oud was, stierf zijn vader. Zijn moeder

Trouwfoto van Antje van Wegen en Jan van den Berg, gemaakt op 29 januari 1917 voor de oude boerderij van de familie Van Wegen op Wakkerendijk 196 in Eemnes.

overleed toen hij 13 jaar was. Wijnand werd boerenarbeider. Hij trouwde op 36-jarige leeftijd met Marritje Stalenhoef en ging daarna inwonen bij zijn schoonvader Gijs Stalenhoef op Wakkerendijk 200. Op 21 april 1869 kocht Wijnand de boerderij Wakkerendijk 200 voor 400 gulden. Uit het huwelijk met Marritje Stalenhoef werd alleen een zoon Gijs geboren. In 1890 kocht de familie Gieskens de boerderij Branderf op Wakkerendijk 228 en ging daar toen ook wonen.

Geertruida Barbara Makker (1855-1932) getrouwd met Gijsbertus Gieskens, nr. 7 in het overzicht.

Bid voor de ziel van zaliger

JANNETJE LAKEMAN,

weduwe van

PAULUS VAN BEIJEREN.

Geboren te Eemnes den 18 *October* 1817, *overleden aldaar, na het ontvangen der H.H. Sacramenten, den 7 Februari* 1890 *en den* 12 *daaraanvolgende begraven op het R. K. Kerkhof aldaar.*

Ik bid U Heer! gedenk hoe ik voor U gewandeld heb in waarheid en met een oprecht hart en dat ik gedaan heb, hetgeen U behagelijk was.
IV Kon. XX: 3.

Dierbare kinderen! Mijne laatste wenschen zijn deze: blijft steeds christelijk en deugdzaam leven, eensgezind en van hetzelfde gevoelen. Weest elkander in alles behulpzaam, en gedenkt mij, uwe moeder, steeds in uwe gebeden.

Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven. Nu immers, zegt de H. Geest, rusten zij uit van hunnen arbeid. want hunne werken volgen hen. Openbaring XIV: 3.

GEBED.

O God! barmhartige Vader aller wezens, ontvang de ziel van Uwe dienaresse Joanna, en doe haar genieten in Uw rijk het geluk der zaligen, hetgeen Gij bereid hebt voor hen, die U beminnen, door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

Onze Vader . . . Wees gegroet . . .

Zij ruste in vrede.

Bid voor de ziel van zaliger

MARRETJE STALENHOEF,

weduwe van

WIJNAND GIESKENS,

geboren te Eemnes den 1 sten October 1825, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten aldaar overleden den 2 den Februari 1914 en begraven den 5 den daaraanvolgende op het R. K. kerkhof.

De ouderdom is eene eerekroon, die op de wegen der rechtvaardigheid gevonden wordt.
Spr. XVI, 31.

Van krachten uitgeput, stierf zij in een gelukkigen ouderdom en op vergevorderden leeftijd gekomen tot de volheid der dagen.
Cer. XXV; 8.

Ik heb den Heer gebeden: beschik over mij naar Uw welgevallen en ontvang mijne ziel in vrede, want het is mij dienstiger te sterven dan te leven. Job. III, 4.

O Maria! gij, die mijn hart altijd bemind, mijne tong altoos geprezen heeft, bid voor mij.
H. Bonaventura.

GEBED.

Open, o Heer! voor Uwe dienares de deur des Hemels, en doe haar verblijven met Uwe heiligen in de eeuwige heerlijkheid. Amen.

ONZE VADER — WEES GEGROET.

Dat zij ruste in vrede!

J. Luiff - Eemnes.

Bid voor de ziel van Zaliger

ELBERT MAKKER,

in leven echtgenoot van GEZINA BELL.
Geboren te Eemnes den 17 Augustus 1818 plotseling overleden den 21 Juni 1892, en den 24 daaraanvolgende begraven op het R. K. kerkhof aldaar.

Het is niet aan ons, de tijden en oogenblikken te weten, welke God in zijne macht heeft gesteld, maar wat wij weten is, dat hun, die God liefhebben alles ter goede medewerkt, en het hun wel zal gaan in het uitersten. Act. 1-7. Rom. VIII, 28. Eccl. 1-13.

Het is God den Heer, dat Hij doe, wat goed is in zijne oogen. 1 Reg. III-18.

Wie zal zich ook verstouten Hem te vragen, waarom Hij aldus gedaan heeft? II Reg. XVI-10.

Niet de plotselinge dood is te vreezen, maar wel die welke te gelijk én plotseling én onvoorbereid is.
S Gregorius.

Mijne kinderen, oefent u tot godsvrucht, de godsvrucht toch is tot alles nuttig, de belofte hebbende van het leven dat nu is, en van het toekomstige I Tim. IV-8

GEBED.

Heer ontvang onze vurige smeekingen voor de ziel van uwen dienaar ELBERT, gedenk het vele goede door hem verricht, opdat alle smetten, welke hem van dit aardsche mochten aankleven, door uwe ontfermende vergeving worden uitgewischt Amen.

Onze Vader — Wees gegroet.

DAT HIJ RUSTE IN VREDE

G. Hilhorst, Baarn.

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER

GESINA BEL,

Weduwe van

ELBERT MAKKER.

Geboren te Eemnes, aldaar voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, overleden den 20 *September* 1892 *in den ouderdom van bijna* 68 *jaar, en den* 23 *September daaraanvolgende begraven op het R. K. Kerkhof.*

Deze verandering is van de rechterhand des Allerhoogsten. Ps. 76: 11.

Ik bid U Heer! gedenk hoe ik om U gewandeld heb in waarheid en met een oprecht hart en dat ik gedaan heb hetgeen U behagelijk was.
IV Reg XX: 3.

Zij was een allerteederste moeder voor hare kinderen, maar de liefde welke zij hen toedroeg sloot de liefde tot God niet uit.
H. Greg. van Naz.

Wilt niet weenen, mijne dierbaren, en laat mijn sterven u niet ontmoedigen. Een blijde hoop dat wij elkander weder zullen zien blijft u.

Doet hetgeen gij van mij geleerd, gehoord en gezien hebt, en de God des vredes zal met u zijn.

Liefdevolle Jesus! geef haar de eeuwige rust!

Onze Vader . . . Wees gegroet . . .

R. I. P.

Wed. J. R. van Rossum, Utrecht.

(14) Elbert Makker (1818-1892)
trouwt in 1852 met
(15) Josina Maria Bell (1824-1892)

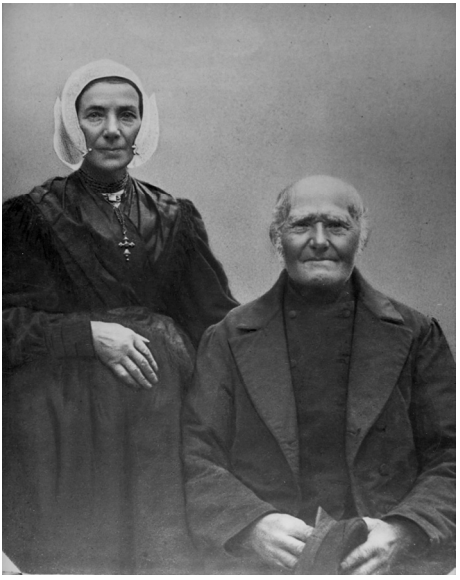

Wijgert (Wijnand) Gieskens (1817-1900) en zijn vrouw Marritje Stalenhoef (1824-1914), nr. 12 en 13 in het overzicht.

Elbert werd boer en trouwde met één van de dochters van de Eemnesser vroed- en heelmeester Mattheus Bell. Het jonge echtpaar woonde aanvankelijk in Eemnes maar verhuisde omstreeks 1857 naar Blaricum. De boerderij die ze daar bewoonden, stond op de hoek van de Waterschapslaan en de Eemnesserweg en is omstreeks 1859 afgebrand (Het Verbrande Erf). Daarna lieten Elbert en Sientje in Eemnes een nieuw onderkomen bouwen: de nog bestaande boerderij Wakkerendijk 248/250. Ze woonden daar tot hun dood in 1892. Ze werden de ouders van zes zonen en drie dochters. Bijzonder is dat de naam Josina (Sientje) via Sientje Bell op grote schaal is verspreid onder haar nakomelingen.

(16) Cornelis Evertse van Wegen (1784-1841 trouwt in 1809 met
(17) Woutertje van Klarenbeek (1787-1847)

Cornelis nam de boerderij van zijn ouders over op Wakkerendijk 56, ten noorden van de RK kerk en bleef daar wonen tot zijn dood. Uit het huwelijk met Woutertje van Klarenbeek zijn zeven zonen en drie dochters geboren. Dochter Oetje (1825-1872) was als Zuster Susanne religieuse bij de Orde van Onze Lieve Vrouw van Amersfoort.

(18) Peter Aarts van Stoutenburg (1787-1835) trouwt in 1809 met
(19) Wilmpje (Willemijntje) Harder (1785-1846)

Opvallend is dat Peter en Willemijntje op exact dezelfde dag getrouwd zijn als de voorgaande Cornelis Evertse van Wegen en Woutertje van Klarenbeek: nl. 29 oktober 1809!
Peter van Stoutenburg kocht op 29 oktober 1818 de boerderij Wakkerendijk

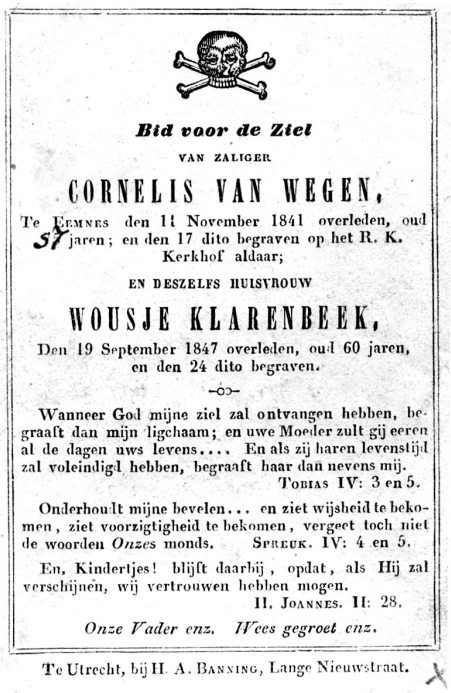

Bid voor de Ziel

VAN ZALIGER

CORNELIS VAN WEGEN,

Te Eemnes den 11 November 1841 overleden, oud 57 jaren; en den 17 dito begraven op het R. K. Kerkhof aldaar;

EN DESZELFS HUISVROUW

WOUSJE KLARENBEEK,

Den 19 September 1847 overleden, oud 60 jaren, en den 24 dito begraven.

Wanneer God mijne ziel zal ontvangen hebben, begraaft dan mijn ligchaam; en uwe Moeder zult gij eeren al de dagen uws levens.... En als zij haren levenstijd zal voleindigd hebben, begraaft haar dan nevens mij.
TOBIAS IV: 3 en 5.

Onderhoudt mijne bevelen... en ziet wijsheid te bekomen, ziet voorzigtigheid te bekomen, vergeet toch niet de woorden *Onzes* monds. SPREUK. IV: 4 en 5.

En, Kindertjes! blijft daarbij, opdat, als Hij zal verschijnen, wij vertrouwen hebben mogen.
II. JOANNES. II: 28.

Onze Vader enz. Wees gegroet enz.

Te Utrecht, bij H. A. BANNING, Lange Nieuwstraat.

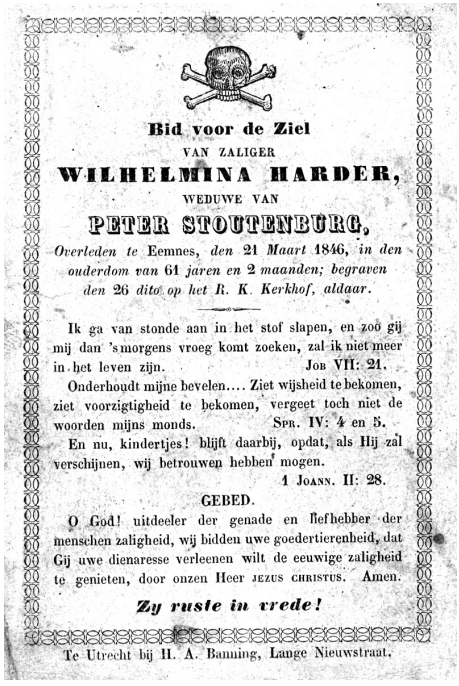

Bid voor de Ziel

VAN ZALIGER

WILHELMINA HARDER,

WEDUWE VAN

PETER STOUTENBURG,

Overleden te Eemnes, *den* 21 *Maart* 1846, *in den ouderdom van* 61 *jaren en* 2 *maanden; begraven den* 26 *dito op het R. K. Kerkhof, aldaar.*

Ik ga van stonde aan in het stof slapen, en zoo gij mij dan 's morgens vroeg komt zoeken, zal ik niet meer in het leven zijn. JOB VII: 21.

Onderhoudt mijne bevelen.... Ziet wijsheid te bekomen, ziet voorzigtigheid te bekomen, vergeet toch niet de woorden mijns monds. SPR. IV: 4 en 5.

En nu, kindertjes! blijft daarbij, opdat, als Hij zal verschijnen, wij betrouwen hebben mogen.
1 JOANN. II: 28.

GEBED.

O God! uitdeeler der genade en liefhebber der menschen zaligheid, wij bidden uwe goedertierenheid, dat Gij uwe dienaresse verleenen wilt de eeuwige zaligheid te genieten, door onzen Heer JEZUS CHRISTUS. Amen.

Zy ruste in vrede!

Te Utrecht bij H. A. Banning, Lange Nieuwstraat.

192. Daar werkte hij zijn leven lang als boer. Uit zijn huwelijk met Willemijntje Harder zijn 14 kinderen geboren: 7 dochters, 6 zonen en één doodgeboren kind. Uniek is toch wel het feit dat in dit gezin twee drielingen zijn geboren!

(20) Cornelis van Beijeren (1755-1816) trouwt in 1802 met
(21) Evertje Paulusse Tijken (1767-1820)

Cornelis van Beijeren woonde in Rietwijk, een plaatsje aan het Haarlemmermeer. Hij was tapper van beroep. Zijn eerste vrouw was Marritje Cornelisse Zoetelief, bij wie hij vijf kinderen kreeg. Na haar dood in 1802 huwde hij nog datzelfde jaar met Evertje Tijken, geboren en opgegroeid in Eemnes. Toen ze trouwde was ze boerenmeid in Nieuwer Amstel. Zoals veel Eemnessers in het begin van de 19e eeuw was Evertje ook naar de omgeving van Amsterdam getrokken om daar werk te zoeken. Uit haar huwelijk met Cornelis van Beijeren zijn twee zoons en twee dochters geboren. Alleen zoon Paulus is volwassen geworden. Hij was op 13-jarige leeftijd wees.

(22) Joannes Janse Lakenman (1762-1817) trouwt in 1807 met
(23) Cornelia Janse Brouwer (1779-1842)

Jan Lakenman kwam als 4-jarige op de boerderij De Eendracht op Wakkerendijk 178, nadat zijn vader deze grote boerderij gekocht had. Na de dood van zijn ouders nam hij dit bedrijf over. In 1791 trouwde hij met Gerritje Tijmens van de Wetering (1769-1794); naast een zoon Tijmen is uit dit huwelijk een dochter Teuntje geboren, die trouwde met Jan van Eijden.
In 1807 hertrouwde Jan Lakenman met Cornelia Brouwer uit Baarn. Naast een doodgeboren kind werden ze de ouders van 3 zonen en 3 dochters. Cornelia is in 1822 hertrouwd met Arie Tijken (1781-1847), die op de boerderij Meentweg 19 woonde.

(24) Pieter Manusz Gieskens (1771-1817) trouwt in 1799 met
(25) Gerritje Japikse de Groot (1776-1830)

Pieter was geboren en opgegroeid in Laren. Hij was vilder van beroep. Rond 1805 verhuisde hij met zijn gezin naar Eemnes. Daar woonden ze op een gegeven moment in op het adres Meentweg 7. Gerritje de Groot was spinster van beroep en op deze manier kwam ze tot aan haar dood in 1830 aan de kost. Uit het huwelijk van Pieter en Gerritje zijn vier zonen geboren.

(26) Gijsbert Stalenhoef (1781-1848) trouwt in 1813 met
(27) Geertruida Bon (1793-1876)

Gijsbert werd geboren op de boerderij Meentweg 37. hij werd koopman en werkman. Zijn vrouw kwam uit Baarn. Na hun huwelijk woonden Gijsbert en Geertruij eerst een paar jaren in Hilversum. Vanaf circa 1835 woont het gezin op Wakkerendijk 200. Dochter Marritje heeft in dit huis wellicht haar man Wijnand Gieskens leren kennen omdat hij er ook woonde! Gijsbert en Geertruij kregen zes zonen en zes dochters.

(28) Frans Elbertse Makker (1782-1853) trouwt in 1817 met
(29) Geertrui Jacobse Ruiter (1787-1869)

Frans Makker werd geboren in Blaricum. In 1793, op 11-jarige leeftijd, verhuisde hij met zijn ouders naar de boerderij van zijn grootvader op Wakkerendijk 238. Omdat hij het enige kind was, nam hij deze boerderij ook weer van zijn ouders over.
Geertrui Ruiter kwam van de boerderij Meentweg 99. Van haar is nog een portretfoto bewaard gebleven die rond 1865 is gemaakt; één van de oudste Eem-

Geertrui Ruiter (1787-1869) getrouwd met Frans Makker, nr. 29 in het overzicht.

BID VOOR DE ZIEL

van zaliger

GEERTRUI RUITER,

Weduwe van

FRANS MAKKER,

overleden te Eemnes, *den* 12 *Augustus* 1869, *in het bijna* 82ste *jaar haars ouderdoms, en begraven op den* 16 *daaropvolgend, op het R. K. Kerkhof aldaar.*

Wie zal eene kloeke vrouw vinden? hare waarde is van verre en buiten de uiterste palen.
B. d. Spreuken XXXI.

Zij was verre in jaren gevorderd .... en deze **weduwe diende God dag en nacht.** *Luc. II.*

Mijne Kinderen! **Streeft naar wijsheid, streeft naar verstand, vergeet mijne woorden niet, wijkt niet af van dezelve.** *Spreuken IV, 3.*

GEBED.

Wij bidden U, o Heer! zie genadig neder op uwe dienares **Geertrudis**, en geef dat zij, die gedurende haar leven in U geloofd en op U gehoopt **heeft, nu voor eeuwig uwe heerlijkheid** moge aanschouwen. Door **Jezus Christus** onzen Heer. **Amen.**

ZIJ RUSTE IN VREDE!

Druk van Joh. Geradts & Comp., te Hilversum.

BID VOOR DE ZIEL

VAN ZALIGER

FRANCISCUS MAKKER.

Overleden te Eemnes, den 2 Jannarij 1853, in den ouderdom van 70 Jaren en 4 Maanden, en begraven den 7 dito op het R. K. Kerkhof aldaar.

Ik ga van stonde in het stof slapen, en zoo gij mij dan 's morgens vroeg komt zoeken, zal ik niet meer in het leven zijn. Job VII. 23.

Hij deed, dat goed en regt en waarachtig was, voor het aangezigt van den Heer zijn' God.
II B. Kron. XXXI. 30.

Lieve Kinderen! veracht uwe moeder niet. Eert haar zoo lang als gij leeft, doet wat haar behaagt en bedroeft haar niet. Tob. IV. 3.

Onze Vader.... Wees gegroet....

Dat Hij ruste in vrede.

Te Utrecht, bij J. R. van ROSSUM, achter het Stadhuis.

Bid voor de Ziel

VAN ZALIGER

DEN HEER

MATTHÆUS BEL.

Gedurende 44 *jaren Geneesheer te* Eemnes; *aldaar overleden, in den ouderdom van* 71 *jaren en* 11 *maanden, den* 27 *November* 1856, *en den* 1 *December opvolgend begraven op het R. K. Kerkhof.*

De wetenschap van den geneesheer, zal zijn hoofd verheffen, en in het aanschijn der grooten zal hij geprezen worden. — Eer (dan) den geneesheer om de noodzakelijkheid; dewijl de Allerhoogste hem geschapen heeft. — Wees mijn lot gedachtig; want zoo zal ook het uwe wezen: mij gisteren, en u van daag.
Ecclesiasticus XXVIII.

Zalig is hij, die op de behoeftigen en armen acht geeft; op den dag des ongeluks zal de Heer hem redden. Ps. XL : 2.

Onze Vader..... Wees gegroet.....

Hij ruste in vrede!

Utrecht Wed. J. R. van Rossum, achter het Stadhuis.

nesser portretfoto's! Uit het huwelijk van Frans Makker en Geertrui Ruiter zijn negen kinderen geboren: zes dochters en drie zonen.

(30) Mattheus Bell (1784-1856) trouwt in 1809 met
(31) Maria Antonia van den Born (1788-1851)

Mattheus Bell werd in 1784 geboren te Utrecht als zoon van de boomkweker Jacobus Bell. Als 11-jarige jongen was hij al in de leer bij een chirurgijn, die lid was van het Utrechtse chirurgijnsgilde. Bij deze meester-chirurgijn heeft hij waarschijnlijk zijn opleiding ook voltooid. In 1812 vestigde hij zich als chirurgijn in Eemnes met vrouw en twee kinderen. In de officiële stukken wordt hij heel- en vroedmeester genoemd. Aanvankelijk woonde hij in een huisje op de plek van het tegenwoordige Wakkerendijk 174.
Rond 1820 woont hij op de buitenplaats Berg- en Eemzigt, Wakkerendijk 128, die hij dan huurt van Anna Geerling, weduwe Helmolt. Van 1832 tot zijn dood in 1856 woonde hij op Huize Welkom op Wakkerendijk 166. In 1832 kocht hij de boerderij op die plaats, waarna hij het voorhuis eraan liet bouwen, zoals we dit nu nog kennen. Mattheus Bell had in Eemnes een goede naam als geneesheer. Uit zijn huwelijk met Maria Anthonia van den Born zijn 16 kinderen geboren: 9 zonen en 7 dochters.

Dit waren dan alle voorouders van pater Wijnand van Wegen tot en met zijn betovergrootouders. Het overzicht bij dit artikel geeft ook nog de namen van de ouders van zijn betovergrootouders.

Dit is de derde keer dat we een kwartierstaat publiceren in het kwartaalblad van de HKE. Met een knipoog naar het verleden is het nu mogelijk om een kleine competitie op te zetten onder het motto: "Wie heeft de meeste Eemnesser voorouders?" Een Eemnesser voorouder is dan iemand die langere of kortere tijd in Eemnes gewoond heeft.
De stand van deze 'competitie' is nu als volgt:
1) Pater Wijnand van Wegen (geb. 1934): 29
2) Tijs Blom (1909-1970) gepubliceerd in 2007, boekje nr. 4: 28
3) Jan Scherpenzeel (1911-1970) gepubliceerd in 2006, boekje nr. 4: 25
Misschien vindt u het ook wel aardig om uw kwartierstaat eens te publiceren of mee te doen aan onze competitie. Wanneer dat het geval is, kunt u rustig contact opnemen met de samensteller van deze kwartierstaat:

Henk van Hees, Kerkstraat 15, 3755 CK Eemnes
035-5389849, e-mail: info@kleinwee.demon.nl

Foto van de familie Van Wegen genomen voor 21 juni 1936, de 80e verjaardag van Cornelis van Wegen (1856-1941). De jarige is gefotografeerd naast de oude boerderij Wakkerendijk 196, samen met zijn kinderen en aangetrouwden en het merendeel van zijn 66 kleinkinderen. Als de achternaam niet vermeld is, heten de personen Van Wegen. Achter de naam van de kleinkinderen staat de naam van hun vader.
Bovenste rij v.l.n.r.
Wim (Kees), Cor (Kees), Paul (Paul), Gijs (Jaap), Jan v.d. Berg, Mart v.d. Berg, Truus (Hendrik), Jan (Paul), Jopie (Jan), Truus (Jaap), Marie (Jan), Cor (Jaap), Bep (Hendrik), Jo (Paul), Piet (Paul), Kees (Jan), Mart (Paul), Piet (Jan).
Tweede rij van boven v.l.n.r.
Bet Wijntjes (1894-1967) getrouwd met Kees van Wegen, Jan v.d. Berg (1884-1957) getrouwd met Antje van Wegen met op zijn arm Joke v.d. Berg, Antje van Wegen (1895-1992), Jans van Wegen (1889-1976), Bartje v.d. Berg (1890-1960) getrouwd met Paul van Wegen, Bep (Jan), Marie Schwegler (1894-1971) getrouwd met Jan van Wegen, An (Jan), Wil v.d. Berg, Mien (Paul), Bep (Paul), Kees v.d. Berg, Bertus (Paul).

Derde rij van boven, meest zittend v.l.n.r.
Jaan Boerssen (1896-1977) getrouwd met Hendrik van Wegen, Hendrik van Wegen (1891-1966) met op schoot zoon Kees, Kees van Wegen (1884-1965) met op schoot zoon Paul, grootvader Cornelis van Wegen (1856-1941), Jan (Jan), Paul van Wegen (1885-1964) met op schoot dochter Josephien, Jan van Wegen (1887-1969) met op schoot zoon Arie, Jaap van Wegen (1888-1964), Cornelis (Jaap), Sientje Gieskens (1892-1977) getrouwd met Jaap van Wegen.
Vierde rij van boven v.l.n.r.
Jo (Hendrik), Annie (Hendrik), Jeanne (Hendrik), Dorie (Jan), Sien (Jaap), Bertha (Hendrik), Alie (Jaap), Jopie (Jaap), An v.d. Berg
Onderste rij, zittend v.l.n.r.
Bertus v.d. Berg, Bertus (Kees), Jaap (Jaap), Piet (Hendrik), Bep (Kees), Jaap v.d. Berg, Kees (Jaap), Bertus (Jaap), Nico (Paul), Bep v.d. Berg, Cor (Hendrik), Bernard v.d. Berg, Annie (Paul), Marie (Paul).

Onderwijs overwint armoede

Interview met pater Wijnand van Wegen

WIM HILHORST

Pater Van Wegen: dat is toch een begrip in de regio Gooi- en Eemland! Al enige tientallen jaren leeft zijn naam in alle lagen van de bevolking. 'Schoon water voor onze Pater', zongen de kinderen op school. Iedereen wist dat de Pater zich beijverde voor zielzorg en onderwijs in Zuid-Afrika. Hij bouwde er schoollokalen en zorgde voor vervoer van de kinderen naar de school met vrachtwagens. Daar was geld voor nodig. Dat kreeg hij in ruime mate van mensen uit Eemnes en omgeving. Zo bleef er een bijzondere band met zijn geboorteplaats Eemnes. Het is tijd voor een interview met deze bijzondere man. We beginnen bij het begin.

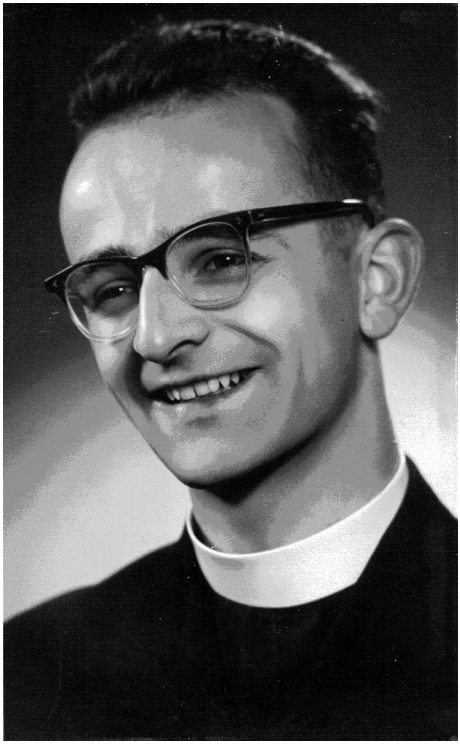

Wijnand van Wegen vlak voor zijn vertrek naar Zuid-Afrika.

"Ik ben geboren in 1934 als Wijnand Van Wegen, kind van Jacobus van Wegen (1888) en Josina Gieskens (1892). In het gezin zijn 15 kinderen geboren: 7 jongens en 8 meisjes. Ik was de 13e in de reeks. Twee zussen van me zijn op jonge leeftijd overleden. De oudste dochter was 11 jaar toen ze overleed, de andere is slechts 7 maanden geworden. Je begrijpt dat dit harde klappen waren voor mijn ouders.
Na de lagere school ben ik in Laren naar de mulo gegaan. In de oorlogsjaren stond het onderwijs op de lagere school niet op erg hoog peil. De gang naar de mulo was eigenlijk een noodzakelijke inhaalmanoeuvre voordat ik naar het gymnasium kon. Ik heb altijd al priester willen worden, van jongs af aan. Na één jaar zijn uit die muloklas 5 jongens naar het seminarie gegaan. Ik ging naar

het missiehuis Sint-Jan in Soesterberg (het latere Contact der Continenten, WH). Tijdens de opleiding daar, is een broer van me overleden. Ik was daarvan zo ontdaan dat mijn studieresultaten er onder leden. Er is toen besloten dat ik beter in Tilburg verder kon gaan bij de Oblaten van Franciscus van Sales. Na de gymnasiumopleiding in Tilburg volgde een noviciaat in Nijmegen, vervolgens in Beek en Donk twee jaar filosofie en 4 jaar theologie. In het laatste jaar van die theologie-opleiding begon ik me af te vragen wat er met mij zou gebeuren, als ik gewijd was. Wat zou mijn Provinciaal tegen mij zeggen? Niemand van ons wist welke kant hij opgestuurd zou worden. Zielzorg, kloosterleven, missie misschien? Dat hoorde je pas als je gewijd was. Toen deed zich het voorval voor, dat een Spaanse pater van onze congregatie teruggeroepen werd uit Zuid-Afrika om in Spanje een stichting van de grond te krijgen. De bisschop in Zuid-Afrika was daar niet blij mee en heeft gevraagd om vervanging. Op een gegeven dag kwam de rector van onze opleiding met dit verhaal en vroeg wie voor dat werk in Zuid-Afrika voelde. Ik heb toen meteen mijn vinger opgestoken, zonder overigens te weten, waar ik ja tegen zei. Ik wist wel dat ik mijn leven niet in een klooster wilde doorbrengen, maar in de zielzorg actief wilde zijn. Op 25 juni 1961 ben ik tot priester gewijd door Mgr. Bekkers. Voor mijn vertrek naar Zuid-Afrika in 1963 heb ik nog een medische cursus gevolgd."

Op de salontafel liggen twee foto's. Bij het maken van de afspraak voor dit interview had ik aan Pater Van Wegen gevraagd om wat beeldmateriaal te verzamelen. De twee foto's waren van 1963; één van het schip, waarmee hij vertrokken was naar Zuid-Afrika en één van hemzelf op de trap van het schip, zwaaiend naar zijn familie ten afscheid. "Het afscheid was heel zwaar. Je groet vader en moeder en je weet niet of je ze nog ooit terugziet."
Dat moment, daar op de trap van het schip, markeert een breuk in het leven van Pater Van Wegen. Voor dat moment was hij opgegroeid in een beschermd milieu, daarna... ja, wat daarna? Hij vertrok naar een voor hem onbekend land, geheel onvoorbereid op hetgeen hem te wachten stond.

"In de Golf van Biskaje brak een storm los van windkracht 11 of meer. Ik was nooit op zee geweest en wist niet wat me overkwam. Ik werd angstig en zeeziek. In een poging een stoel recht te zetten werd ik met stoel en al naar de andere hoek van de hut gesmeten. In bed heb ik het einde van de storm maar afgewacht. Na 17 dagen alleen maar zee gezien te hebben, kwamen we aan bij Kaapstad. We bleven een nacht voor de haven liggen. Dat was een prachtig uitzicht, veel kleuren in de lucht met zicht op de Tafelberg. Voor mij was het niet zeker of ik afgehaald zou worden door een collega-pater of dat ik alleen in Kaapstad zou staan. Gelukkig werd ik afgehaald. Mijn kisten met kleren en boeken werden op een pick-uptruck geladen en daar begon de reis naar het on-

Pater Wijnand van Wegen in 1963 bij zijn vertrek naar de missie in Zuid-Afrika.

bekende binnenland. De eerste stop na 400 kilometer was op de missiestatie Vredendaal. Tijdens die reis zat de duizeligheid van de scheepsreis nog in mijn lijf. De volgende dag zijn we verder gereden naar Rietpoort, mijn eerste missiestatie. Dat was een kleurlingenreservaat. Wat dat allemaal inhield, wist ik ook niet. Ik was er niet op voorbereid. Ik kreeg een klein kamertje toegewezen met een tafeltje en een lampetkan. Daar werd water ingegooid vanuit een regenput. Er zwommen kleine beestjes in rond. Maar ik kon me ermee wassen. Ik had een kaarsje voor de verlichting. De mensen hadden verwacht dat er een grote man uit Nederland zou komen. Dat bleek niet het geval en dus werd ik die twee jaar 'Kleinvadertje' genoemd. Ik heb daar van alles geleerd: over de regels van de apartheid, de taal, de verhouding tussen boeren en kleurlingen. Toen ik de taal begon te beheersen werd ik in de zielzorg ingeschakeld. Dat is de gouden draad – ik zeg bewust 'gouden draad' – geweest door mijn hele leven. Ik ging biechthoren, op huisbezoek en preken. Ik was in de eerste plaats priester."

"De missie had daarnaast een winkel, een hospitaal en een opvang voor zo'n 50 jongens, die uit huis waren geplaatst. Naast de zielzorg deed ik er van alles. We hadden een trekker gekregen van de mensen uit Eemnes. Daarmee hebben we een dam gebouwd, die het regenwater moest tegenhouden. Dat zakte daar de grond in en kon later met een molen weer worden opgepompt. Met die trekker hebben we ook de grond van de mensen geploegd. De mensen ploegden nog met een ezel. We hebben ze geleerd hoe ze de berg zodanig moesten ploegen dat het regenwater beter gebruikt kon worden: contourploegen. De oogst werd opgekocht van de mensen en opgeslagen. We hadden ook een maalderij. Het graan werd er gemalen. De mensen konden het meel dan terugkopen in de winkel en de overschotten werden verkocht naar Kaapstad. De mensen konden in de tijd van het inzaaien een zak graan lenen, die ze moesten teruggeven bij de oogst. Daar hoefden ze niet voor te betalen. Maar er waren ook jaren, waarin de oogst in een paar uur tijd werd weggeschroeid door de hete oostenwind. Dan was er helemaal geen oogst. In die jaren moesten we zelf graan laten komen uit Kaapstad.

Verder had ik er de zorg over de 50 jongens. 's Avonds moest ik ze naar 'kooi' toe brengen. Die kinderen waren door de magistraat aan de missie toegewezen omdat de huiselijke omstandigheden tekort schoten. Ik moest ze elke dag tellen, want het gebeurde heel vaak dat ze er 's nachts uitgingen. De volgende dag waren wij dan de hagelslag, die we uit Nederland hadden gekregen, kwijt! In de middag hield ik ze bezig met het kappen van 'kraalbos'. Dat werd gebruikt voor de oven om brood te bakken. Later werd dat verboden vanwege de erosie die het veroorzaakte."

"Het was niet echt een gemakkelijke tijd in Rietpoort, omdat ik aan alles moest wennen. Bijvoorbeeld aan het feit dat je verstoken was van lectuur en informatie over Nederland en de rest van de wereld. Wat ik te pakken kon krijgen, heb ik aangepakt. Het was de tijd van het Tweede Vaticaans Concilie: een omwenteling in de kerkelijke wereld. Ik heb geprobeerd om dat te volgen, maar dat viel niet mee. Kranten of tijdschriften waren er niet. Ik had wel een radio met korte golf-bereik, maar de ontvangst was allerbelabberdst. De informatie uit Zuid-Afrika zelf was altijd gekleurd door de bril van de apartheid. Het eerstvol-

Ontvangst van pater Wijnand van Wegen op 6 augustus 1961, toen hij zijn Eerste Heilige Mis in Eemnes ging opdragen. De ontvangst vond plaats aan het eind van de Wakkerendijk op de grens van Eemnes en Baarn. V.l.n.r. pater Wijnand van Wegen, vader Jaap van Wegen, moeder Sientje Gieskens en burgemeester Van Niekerk van Eemnes.

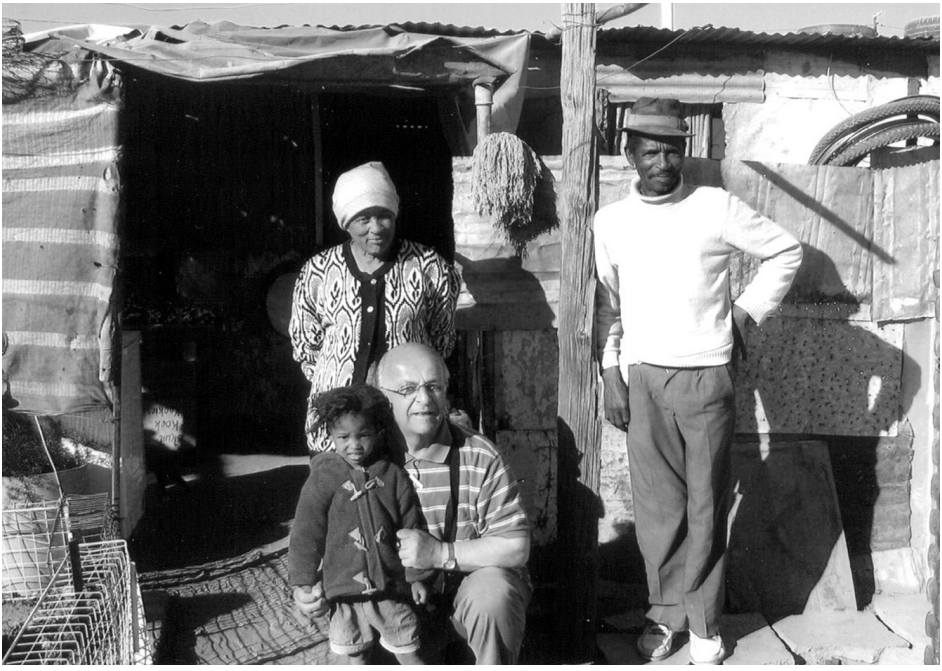

Op huisbezoek bij de mensen in Friersdale.

gende dorp was 100 kilometer verder. Het was er erg afgelegen en dat is het nu nog. Het grote verschil is dat er momenteel internet beschikbaar is."

"Na twee jaar werd ik verplaatst naar een plek, die 600 kilometer noordelijker lag. Het was een heel andere wereld met heel andere mensen. Veel meer zwarte mensen. Ook onder hen gold de regel: hoe zwarter, hoe minder mens. En: hoe kroeziger haar, hoe lager op de sociale ladder. Ze spraken hun eigen taal, maar het apartheidsbeleid zorgde ervoor, dat ze Zuid-Afrikaans moesten spreken. Al vrij snel toen ik daar kwam heb ik gevraagd of ik Friersdale als buitenstatie mocht hebben. En die kreeg ik."

Friersdale: stel u voor een lange weg tussen twee dorpen. Langs die weg liggen landerijen van boeren, nazaten van Hollanders en Zeeuwen. Verreweg de meeste van de boeren waren lid van de Nederduits Gereformeerde Kerk. Er wordt graan verbouwd, katoen, linzen en druiven. Het werk wordt gedaan door zwarten en kleurlingen, die op de landerijen wonen in schamele onderkomens. Ergens langs die weg staan een missiestatie, een kerk en een schooltje. Friersdale

is geen dorp, het is de naam van dit gebied. Dit werd het nieuwe werkterrein van pater Van Wegen. Hier zou hij als priester tot volle ontplooiing komen. Hier zou hij zijn levenswerk neerzetten, want ‘Onderwijs overwint armoede’.

“Toen ik daar aankwam, heb ik eerst toestemming gevraagd aan de boeren om de mensen op hun landerijen te mogen bezoeken. Twee boeren wilden, dat ik per keer toestemming vroeg. Ik heb heel veel aan huisbezoek gedaan. Steeds heb ik de mensen opgezocht om hen zover te krijgen dat ze naar de kerk kwamen en ook om hen te overtuigen, dat ze hun kinderen naar school zouden sturen. Dat was niet altijd gemakkelijk.”

“In Friersdale was veel drank beschikbaar. Veel ouders grepen naar de fles om hun problemen weg te drinken. Ik probeerde ze te overtuigen van het feit dat ze hun kinderen een stapje verder zouden kunnen brengen als ze naar school zouden komen. Dat ze het een klein beetje beter zouden hebben dan zijzelf. Ik hield ze voor dat de apartheid ooit afgeschaft zou worden. Wanneer wist niemand, maar de apartheid zou niet altijd blijven bestaan. Ik vroeg ze naar de kerk te komen. Mogelijk zouden ze tot andere gedachten komen. Mogelijk zouden ze de drank eens laten staan en zo wat geld overhouden om een stoel of tafel te kopen. Soms zakte de moed me in de schoenen als de mensen steeds beloofden te stoppen met drinken maar er toch mee doorgingen. Als jonge pater ben ik wel eens wat hard van stapel gelopen. Ik heb iemand de teil met een brouwsel van druiven dat stond te gisten bij zijn huis om laten kiepen. Later ben ik daarin milder geworden. Ik kreeg meer begrip voor de oorzaak van het drinken. Als die oorzaak weggenomen zou worden, zou het drinken wel stoppen.”

Huishoudster Janet Swartz en pastoor Vrehe uit Eemnes bij een container, die kleding plus een Mariabeeld uit Eemnes bracht.

“Ik moest wel eens hard zijn tegen mijn mensen, maar ik moest ook goed zijn. Er moest warmte van mij uitstralen. Maar ik moest ook wel eens de puntjes op de i zetten. Janet (huis-

houdster) heeft me wel eens teruggeroepen: 'Vader moet nie zo praat nie.' Maar ook: 'Vader moet met de vuist op tafel slaan.' Ik moest duidelijk maken dat ik er voor hen was. Ze wisten heel goed met welke intentie ik ze op een ander pad probeerde te krijgen. Ze noemden mij vader en ik probeerde ook vanuit mijn hart een vader te zijn.
Daarom lukte het om de mensen naar de kerk te krijgen en kreeg ik de gelegenheid om ze op andere gedachten te brengen."

"De ellende, die de apartheid heeft teweeggebracht, is voor ons moeilijk in te voelen, maar het heeft heel veel pijn gedaan. Ik vermoed dat ik er nu 5% van begrijp, hoeveel pijn. Ook de boeren noemden zich christen, maar ze behandelden de zwarte mensen op een dikwijls onmenswaardige en respectloze manier."

Wat vonden de boeren ervan, dat u het accent op onderwijs legde?

"Ik heb veel tegenwerking gehad van de boeren. Zij hadden geen belang bij een ontwikkelde jeugd, want die zou niet meer onder dezelfde omstandigheden bij hen willen werken. Ik heb gedurende 30 jaren de kinderen naar school gehaald met een vrachtwagen. Daar had ik hekken op gezet om te zorgen dat niemand eraf kon vallen. Ik was daar zeer streng in. Op een gegeven moment kreeg ik een probleem omdat die boeren beweerden dat de kinderen gevaar liepen tijdens dat vervoer.
Maar als je zag hoe die boeren hun eigen werkmensen vervoerden! Dat ging op open vrachtwagens – levensgevaarlijk en overvol – waar de mensen op de achterklep zaten, terwijl de hond voorin op een stoel zat. Maar ik heb altijd volgehouden. Op een gegeven moment zeiden de boeren niets meer tegen me. Ze hebben de inspecteur van onderwijs op mijn dak gestuurd. Die kwam naar me toe en zei: Vader, daar is moeilijkheid.
De inspecteur heeft me echter meer keren een schouderklop gegeven. Ze hebben me ook ervan beschuldigd dat ik de andere scholen leeghaalde. Ik probeerde de school te maken tot een plek, waar de kinderen zich thuis voelden, waar ze graag heengingen. Er moest een warme atmosfeer hangen. De school moest mooi betegeld zijn en geschilderd. Thuis sliepen ze in een rieten hut op de grond. Ik bouwde er elk jaar een nieuw klaslokaal bij. De hele inrichting van het terrein was voor mij een dagelijkse bezigheid. Ik heb grond laten aanvoeren om te egaliseren en vergunningen geregeld. Maar ook als er geen vergunning kwam, heb ik lokalen bijgebouwd. Hoe langer je daar werkt des te handiger word je in dat soort dingen. Ik heb nooit gemetseld of getegeld, maar ik kon de mensen wel aanwijzingen geven als ze scheef gingen.
Toen ik er kwam waren er 50 kinderen op school. Toen ik in 1998 wegging, waren het er 400 met 15 onderwijzers."

Pater Wijnand van wegen zwaait zijn mensen in Friersdale uit. De vrachtwagen is aangeschaft met geld uit Eemnes.

"Als ik op vakantie was in Eemnes heb ik veel van mijn tijd besteed aan fondsenwerving. Samen met de groep Thuisfront Pater Van Wegen (later Stichting Friersdale-Eemnes) is het geld bijeen gebracht, dat nodig was om die scholen te bouwen en die vrachtwagens te kopen om de kinderen te vervoeren."

Uw inzet was goed onderwijs om de armoede te verdrijven. Is dat ook zichtbaar geworden? Zijn er door het onderwijs mensen in betere omstandigheden geraakt?

"Jazeker. Er zijn kinderen tot op de universiteit geraakt. De ouders bezoeken nu ouderavonden. En gelukkig is de apartheid afgeschaft. Hierdoor is de verhouding tussen de boeren en de werkmensen anders komen te liggen. De boeren groeten me nu wel. Er zijn zelfs kleurlingen eigenaar geworden van een landerij, waardoor ze nu zelf de vruchten plukken van hun werk. Een mooi voorbeeld is een kleurlingvrouw met 6 jaar lagere school, die nu eigenaresse van een landerij is. Ze verbouwt druiven voor de export.

Ik heb heus angst gehad, dat alles weer in zou storten als ik daar zou vertrekken, maar ik zie dat het gewoon doorgaat. Ik mag er elk jaar heen en noem me een ambassadeur, die Eemnes, Laren, Blaricum, Huizen en Friersdale bij elkaar brengt."

Wie terugkijkt, zal tegen dingen aanlopen, waarvan hij denkt: 'Dat had toch anders gemoeten'. Aan welke dingen denkt u in die kwade momenten?

"Zeker, de R.K. Kerk heeft fouten gemaakt in de missie. Misschien is teveel het stempel van de Westerse kerk op de plaatselijke cultuur gedrukt. Het eigene van de plaatselijke cultuur kreeg geen kans in de liturgie. De enige toegestane weg was de door Rome uitgestippelde weg. Van hieruit gingen we daar vertellen hoe het moest. We hebben niet altijd de zwarten het respect betoond, waar ze recht op hebben. Het was allemaal heel goed bedoeld. Zonder het te willen nam je eigenschappen van de Zuid-Afrikaanse cultuur over, omdat die alles doordrong. Ik ging zomaar de hut van de mensen in en liet de teil drank omkiepen. Heel goed bedoeld en ik ben er later door de mensen voor bedankt. Maar ik had het recht toch niet. Het was geen juist optreden, hoe goed ook bedoeld."

De R.K. Kerk van Friersdale in Zuid-Afrika.

U hebt de mensen in Afrika veel geleerd. Heeft u ook van hen wat kunnen leren?

"Wat ik bij die mensen altijd bewonderd heb is hun blijheid en – zowel bij blank, kleurling als zwart – het religieuze gevoel. Ze zijn blij met niks. Niet omdat ze geen behoefte hebben aan comfort, maar ze zijn blij ondanks dat ze niks hebben. Daarnaast hebben ze een enorme saamhorigheid. Bij begrafenissen wordt alles verzorgd door vrienden, buren en verwanten. Tegenwoordig zitten er tien dagen tussen overlijden en begrafenis. Elke avond is er een dienst, door protestanten, katholieken, vrouwenbond of wederdopers of noem maar op. De begrafenis is op een zaterdag omdat dan iedereen erbij kan zijn. Er wordt gezorgd voor een slachtschaap. Niemand hoeft wat te vragen. Het gebeurt vanzelf. Ook het graf wordt op deze manier gedolven en voorzien van alles wat nodig is."

Dan komt in 1998 het moment waarop besloten moet worden dat het fysiek niet langer mogelijk is om in Zuid-Afrika te werken. Na een hartaanval volgt weliswaar herstel, maar toch blijkt de hitte te moeilijk te verdragen.
Terug in Nederland neemt hij zijn intrek in een appartement in Huizen op de vierde verdieping. Dat geeft nog ruim uitzicht, want Nederland is wel klein na een leven in het grootse Afrikaanse land. Hij heeft zijn draai gevonden in het parochiële werk. Hij assisteert in Huizen, Laren en Eemnes. Hij zit in het landelijk bestuur van de congregatie. Werk genoeg dus. Binnenkort wordt hij 75 jaar oud. Het volgende citaat geeft weer, hoezeer Pater Van Wegen nog vol idealisme in het leven staat. In het begin van het interview noemde ik hem een bijzonder mens. Nu, na het interview een bijzonder warm mens, een mensenmens.

"Het was ontwikkelingswerk, maar missionering liep als een gouden draad door al mijn werk heen. Ik heb een groot godsvertrouwen gehad, anders had ik het niet volgehouden. 's Avonds zei ik wel eens tegen Onze Lieve Heer: 'Waarom gaat dit verkeerd en dat?' Maar ik ben altijd doorgegaan. Ik heb alle ellende aanvaard. Ik werd niet opstandig. Al had ik maar voor één mens iets kunnen betekenen, dan was mijn werk waardevol geweest. Ik heb voor duizenden mensen iets kunnen betekenen als priester. Dat maakt mij een rijk mens. Die 36 jaren hebben mijn leven rijk gemaakt, een ruime visie gegeven op het leven. Ik heb veel offers moeten brengen. Maar als ik nu nog 50 zou zijn, zou ik zo teruggaan, mogelijk met meer idealisme. Ik zou ze weer de hand reiken en zeggen: 'Kom mee'."

1 november 2008

Mystery guests openen tentoonstelling

75 jaar KPJ

Foto's: Peter Scholte

Minstens negentig leden en oud-leden van de KPJ waren bij de feestelijke opening van de tentoonstelling aanwezig.

Welkomstwoorden aan de genodigden, toelichting en dankbetuiging aan de samenstellers van de tentoonstelling door Jan van Wijk namens de HKE.

De mystery guests, Bert Smit als prins Willem-Alexander en Mirjam van 't Klooster als Maxima, openden de tentoonstelling door het wegnemen van de lakens over de vitrines.

Naast het bekijken van de vele foto's kreeg de opening een hoog reüniegehalte. Onder het genot van een drankje werden persoonlijke wetenswaardigheden uitgewisseld.

VRIENDEN VAN DE OUDHEIDKAMER

vrienden vervullen stille wensen van
de Historische Kring;

vrienden konden schilderijen van Fabius
aankopen die tot dan toe
aan de Oudheidkamer in bruikleen
waren gegeven;

vrienden maakten het mogelijk dat er
professionele vitrinetafels
in de Oudheidkamer werden geplaatst;

vrienden daar heb je er nooit genoeg van!

Voor minimaal 15 euro kunt u ook **vriend** worden
van de Oudheidkamer.

Vraag inlichtingen of geef u op bij:

Chris Houwer,
tel.: 5387984,
e-mail: chris-patricia.houwer@12move.nl

VRIENDEN VAN DE OUDHEIDKAMER

2 juni 1927

Kar Lammert Blom door auto aangereden

Uit De Bel van: 8 JUNI 1927

Ernstig ongeval

Op de Rijksstraatweg onder Binnendijk werd Donderdagnacht de kruidenier L. Blom van hier, die met kar en paard uit Bunschoten huiswaarts keerde, aangereden door een uit tegengestelde richting komende auto, bestuurd door

De motorkap als stille getuige van het ongeluk op de Wakkerendijk nabij huisnummer 164. Op de achtergrond het Dikke Torentje.

L.W. uit Soest. Blom geraakte tusschen de in elkander gereden wagendelen bekneld en brak de beide benen. De man werd in zorgwekkende toestand opgenomen en in de nabij gelegen woning van G. Nagel binnengedragen. Dr. B.F Catz uit Blaricum, die vrij spoedig ter plaatse was, legde een voorlopig verband en liet den patiënt per auto naar het ziekenhuis in Laren overbrengen. Ook Dr. D. Doijer uit Baarn, die het ongeluk vernomen had, had zich met zijn motor ijlings naar hier begeven.
Het paard van Blom bleef ongedeerd. De auto, welke de aanrijding had veroorzaakt, sloeg enige meters verder om en werd grotendeels vernield. Van de inzittenden bekwam zekere W.K. ernstige verwondingen in het aangezicht. Met een vrachtauto die bij hen behoorde, spoedden W. en K. zich onmiddellijk naar Dr. K van Dongen te Soest om zich onder diens behandeling te stellen. De toestand van K. was van dien aard dat hij in het St.-Elizabethsziekenhuis moest worden opgenomen. Eén zijner oogen moet als verloren worden beschouwd.

De gehavende kar van Lammert Blom. Het paard, die bij het ongeval geen verwondingen opliep is reeds afgevoerd naar zijn onderkomen.

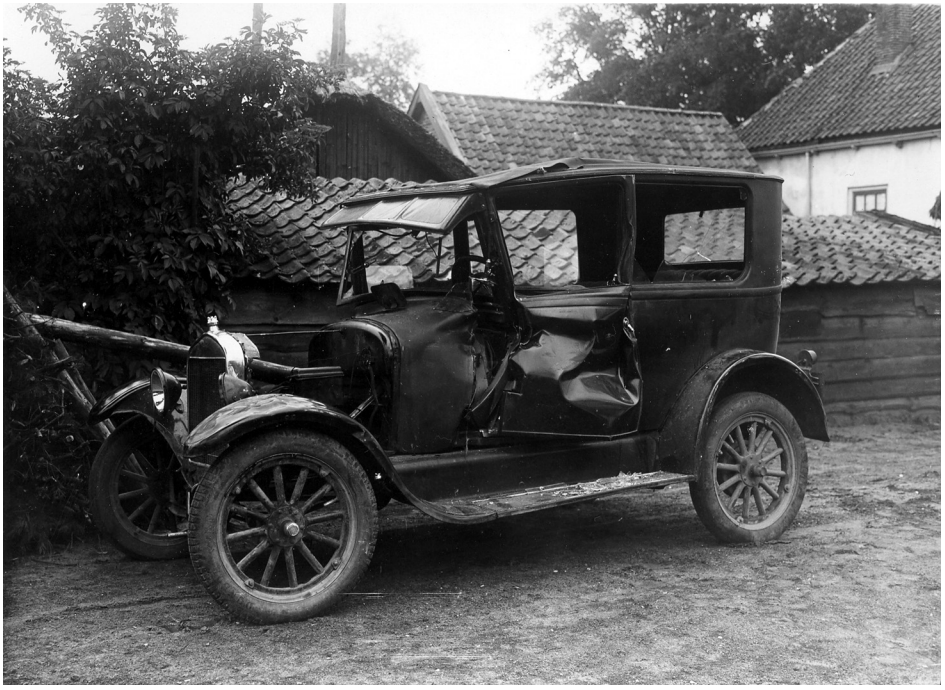

De auto waarmee Lammert Blom in botsing kwam, liep zware averij op. Eén van de inzittenden werd ernstig aan het oog gewond.

Uit De Bel van: 28 JUNI 1927

De Utrechtsche Rechtbank opende jl. Donderdag de instructie in de zaak tegen L.W. te Soest die 2 dezer met zijn auto den kruidenier L. Blom alhier, aanreed met het bekende gevolg dat Blom de beide benen boven de enkels brak.

Uit De Bel van: 23 AUGUSTUS 1927

Voor het gerecht

De zaak van L. Wessel te Soest die op 2 Juni jl. op den Rijksstraatweg onder deze gemeente met zijn automobiel de kruidenier L. Blom aanreed, zal 27 September a.s. dienen voor de Arrondissements Rechtbank te Utrecht.

Als getuigen zijn gedagvaard: L. Blom, T. Soek, G. Nagel, J. Nagel en C. van Duijne allen alhier.

Uit De Bel van: 24 JANUARI 1928

Rechtszaak

De geschorste zaak tegen L.W. te Soest die verleden jaar op den Rijksweg onzen plaatsgenoot L. Blom

met zijn auto aanreed, komt Dinsdag 7 Februari voor de Arrondissements Rechtbank te Utrecht wederom in behandeling

Uit De Bel van: 10 FEBRUARI 1928

Rechtszaak

De behandeling der zaak tegen L.W. te Soest die verleden jaar op de Rijksweg onzen dorpsgenoot L. Blom met zijn automobiel aanreed, welk geding op 7 dezer voor dr Arrondissements Rechtbank in Utrecht zou dienen, is voor onbepaalden tijd uitgesteld.

Uit De Bel van: 17 FEBRUARI 1928

Voor de meervoudige Kamer der Arrondissements Rechtbank te Utrecht stond Dinsdag terecht de hoenderfokker L.W. uit Soest, die den kruidenier L. Blom alhier verleden jaar met zijn auto heeft aangereden.

Na een uitgebreid getuigen-gehoor eischte de Officier van Justitie tegen de verdachte, terzake het veroorzaken van zwaar lichamelijk letsel door schuld, één maand hechtenis.

De uitspraak werd bepaald op Dinsdag 28 Februari a.s.

Uit De Bel van: 23 MAART 1928

In hooger beroep

De hoenderfokker L.W. te Soest die terzake aanrijding van de kruidenier L. Blom alhier in Juni 1927, door de Utrechtsche Rechtbank tot 3 maanden gevangenisstraf werd veroordeeld, heeft tegen dit vonnis appèl aangetekend. De zaak dient nu binnenkort voor het Gerechtshof te Amsterdam.

L.W. uit Soest, de van schuld verdachte bestuurder van deze gehavende auto, kon zonder kwetsuren huiswaarts keren.

Lammert Blom (1884-1970) op weg naar Bunschoten met kruidenierswaren.

Lammert Blom
Geboren Eemnes 14 september 1884
Overleden Eemnes 16 september 1970

Hij had een kruidenierswinkeltje op Streefoordlaan 17. Hij ventte veel in Bunschoten en Eemdijk. Werd wel de ballenboer genoemd omdat hij van die lekkere balletjes verkocht. Zijn bijnaam was dan ook Lammert Bal. Tijdens de overstroming van 1916 was Lammert Blom de enige kruidenier, die de mensen in Eemnes/Bunschoten van kruidenierswaren bleef voorzien. Hij ging een paar keer per week met een bootje naar zijn klanten. Als dank zijn die klanten hem nog heel lang trouw gebleven. Driekwart van zijn klanten woonden over de Eem, slecht één kwart uit Eemnes.

Lammert Blom is na het ongeluk binnen gedragen bij Gijs Nagel, Wakkerendijk 164.

De Pyramide van Austerlitz
monument van de Franse Tijd

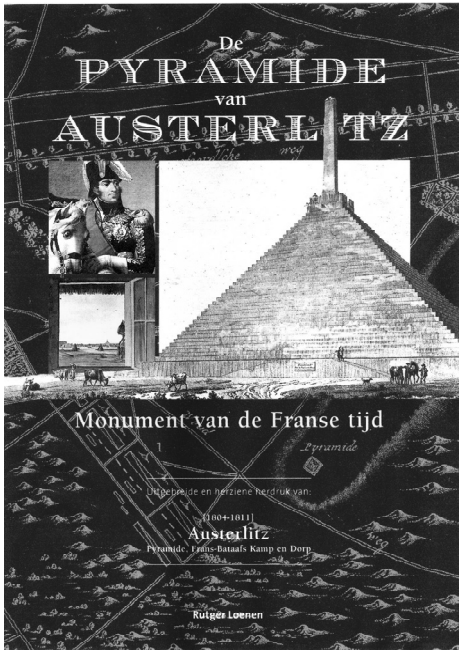

In 2004 verscheen het boek "Austerlitz: Frans-Bataafs Kamp, Pyramide, Dorp [1804-1811]." Het boek behandelt de vestiging van een Frans-Bataafs kamp op de heide bij Driebergen en Zeist, bestaande uit twee Franse en één Bataafse divisie; de dagelijkse gang van zaken in dit kamp; het daaruit ontstaan van het dorpje Austerlitz; de geschiedenis van de opperbevelhebber in Nederland, generaal August Viesse de Marmont en de oprichting door hem en zijn soldaten van de Pyramide van Austerlitz. Het boek was binnen enkele weken uitverkocht.

Nu is de tweede herziene en uitgebreide druk verschenen. De titel is gewijzigd in "De Pyramide van Austerlitz - monument van de Franse Tijd." Er is een extra hoofdstuk toegevoegd over de perikelen rondom en de afronding van de in 2002 begonnen restauratie. Het boek toont vele unieke foto's en kaarten.
U kunt het boek kopen of bestellen in de boekhandel. Het ISBN nr. is: 978-90-78568-06-3. Prijs € 19,95. Ook kan het besteld worden bij de uitgever: "Uitgeverij De Kleine Geschiedenis van de Utrechtse Heuvelrug."
www.kleinegeschiedenisvandeheuvelrug.nl.
Het boek is ook te koop tijdens de openingsuren van het Bezoekerscentrum 'De Franse Tijd' bij de Pyramide van Austerlitz.

GEZOCHT:

foto's melken en loonwerk op het land

We zijn bezig met voorbereiding van een expositie over

De Eemnesser boer vroeger en nu

Daarvoor zijn al veel foto's geselecteerd. We hebben echter nog geen foto's van:

Foto's bij de melkmachine in het land
Gebruik van de melkmachine in het land was een overgangsperiode tussen het handmatig melken en het machinaal melken in de moderne stal.

Foto's van activiteit van loonwerkers
De laatste jaren wordt een groot deel van het volgende werk gedaan door zogenaamde loonwerkers: het oogsten van kuilgras of hooi, het uitrijden en injecteren van gier en het schonen van de sloten.

Graag lenen we foto's van die twee categorieën werk om een kopie te maken voor de tentoonstelling. Wilt u contact opnemen met:

Rom van der Schaaf
Hasselaarlaan 46
3755 AW Eemnes
035-5386094
e-mail: r.schaaf@tiscali.nl

GEZOCHT:

foto’s van Barones Van Til

t.b.v. artikel in het kwartaalblad van de HKE

Barones Van Til heeft een lange tijd in Eemnes gewoond.
Zij verwierf in onze stad bekendheid door o.a. haar deelname aan het jaarlijkse tonnetje steken op koninginnendag. De barones was bevriend met koningin Juliana.

Digitale of fotoafdrukken aan:

J.J.Smids
Graanoogst 3
3755HN Eemnes
035-5387572
jjsmids@casema.nl

Het Loosdrecht van toen

Verteld door tien Loosdrechters die er bij waren

- Markante Loosdrechters vertellen hun levensverhaal, die tot een prettig leesbaar geheel zijn bewerkt.
- Het boekje is rijk geïllustreerd met originele foto's en bevat boeiende anekdotes over periode vanaf begin vorige eeuw.
- Een aanrader voor mensen die banden hebben met Loosdrecht

96 pagina's – € 4,75 zonder en € 6,60 met verzendkosten op rekening 55.81.64.390
t.n.v. penningmeester HKL

Openingstijden verenigingsgebouw
woensdag van 10-12 en 20-22 uur
zaterdag van 10-12 uur,
Acacialaan 2, centrum Nieuw-Loosdrecht

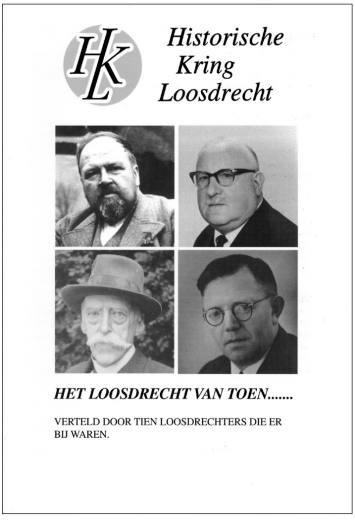

Wie heeft er nog zo'n ouderwetse merklap?

'Af en toe zie je bij iemand nog wel eens zo'n ouderwetse merklap hangen. Zo'n stuk stof waarop de kinderen vroeger leerden merken; ofwel waar ze letters en cijfers op naaiden. De merklappen werden vooral in de 19e eeuw veel gemaakt tijdens de handwerklessen. Interessant is dat vaak de initialen van de maakster en de handwerkjuf erop staan alsook die van enkele voorouders. Verder is er de nodige symboliek op te vinden.

De Historische Kring Eemnes zou graag willen weten wie er nog in het bezit is van zo'n merklap. We zouden ze graag willen fotograferen en onderling vergelijken. Als u zo'n merklap hebt en u wilt ons helpen, dan kunt u contact opnemen met:

Henk van Hees
Kerkstraat 15
3755 CK Eemnes
035 – 5389849
e-mail: info@kleinwee.demon.nl

SABINE

Wie over een Utrechts onderwerp iets te weten wil komen, begint bij SABINE: de gratis online databank over Utrecht (www.sabine.nu). Elk jaar groeit SABINE in omvang; kortgeleden is de mijlpaal bereikt van 30.000 verwijzingen naar boeken en tijdschriftartikelen over stad en provincie Utrecht. Om deze enorme hoeveelheid informatie toegankelijk te houden, heeft SABINE een facelift ondergaan. Gebruiksgemak blijft vooropstaan. Misschien is dit al voldoende reden om - opnieuw - een kijkje te nemen bij SABINE. Maar er is meer.

SABINE heeft vele jaargangen van periodieken van enkele historische verenigingen gedigitaliseerd. De tijdschriften (van) Oud-Utrecht, Het Kromme Rijngebied/Tussen Rijn en Lek, Niftarlake, Seijst, IJsselstein en Vleuten-De Meern-Haarzuilens zijn vaak compleet gescand en daarna gelinkt aan de bibliografische beschrijving van de opgenomen artikelen. Het gezochte artikel kan zo geraadpleegd en desgewenst geprint worden. Zelfs kan op ieder woord in de tekst worden gezocht. Op deze manier zijn 25.000 pagina's direct beschikbaar. Wie informatie wil over de scholierenopstand op het Gemeentelijk Atheneum, vindt een artikel uit Oud-Utrecht in SABINE. De volledige tekst is met één klik op te roepen. Wie met 'Henk Westbroek' in de collectie gescande tijdschriften zoekt, komt o.a. bij dit artikel uit: Westbroek was een van de schoolbezetters.

De verenigingen die deze tijdschriften uitgeven, zullen voortaan de recentere jaargangen toegankelijk (laten) maken op de site van SABINE. Het is de bedoeling dat ook andere historische verenigingen hiertoe zullen overgaan.

Het *zoeken* naar informatie in de databank SABINE was altijd al heel eenvoudig, het *vinden* is nu voor een groot aantal veelgevraagde artikelen ook geen probleem meer. Neem de proef op de som en raadpleeg SABINE.

SABINE is een project van:
Universiteitsbibliotheek Utrecht,
Landschap Erfgoed Utrecht,
Het Utrechts Archief,
Bibliotheek Utrecht en
Bibliotheek Service Centrum Utrecht,
met financiële steun van de Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken.

Van onze vrienden moeten we het hebben!

'Vrienden' vervullen stille wensen van de HKE

Voor minimaal 15 euro p.j. kunnen leden 'vriend' worden van de Oudheidkamer.

Vraag inlichtingen of geef u op bij:
C.A. Houwer
tel. 5387984 - e-mail chris-patricia.houwer@12move.nl

VRIENDEN VAN DE OUDHEIDKAMER

ADVERTEERDERS:

Wester Campagne & Van Breemen
Makelaars van goede huize(n)
Restaurant Eemland,
Partycentrum 't Koetshuys
Rabobank Soest Baarn Eemnes
Notariskantoor mr. W.A. van der Sluis
De Valk Hensbergen Opticiëns
Welkoop, Groen & Doen

SPONSORS:

Aannemingsmaatschappij ZVS B.V.
Eemnes
Adrie Hoogland Vastgoed B.V. – Eemnes
Hotel Witte Bergen – Eemnes
J. van IJken B.V. Oude Bouwmaterialen
Vrienden van de Oudheidkamer

Inleveren kopij

Kopij
- handgeschreven of getypt in overleg met redactie,
- op floppy/CD (met afdruk) en illustratiemateriaal naar J. Smids, Graanoogst 3,

per e-mail (tekst) aan:
- hke-lay-out@xs4all.nl

Kopij voor het volgende kwartaalboekje ontvangen wij graag voor 15 februari 2009.